

CITITI ÎN NUMĂRUL CURENT:

STUDIU: **CRIZELE ECONOMICE ȘI INCERTITUDINILE PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ DUC LA REDUCEREA NATALITĂȚII**

5

GUVERNUL A APROBAT UNIFICAREA RAPORTELOR PRIVIND PLĂȚILE SALARIALE ȘI IMPOZITELE AFERENTE

6

43 DE COMPANII DIN R. MOLDOVA AU PRIMIT DREPTUL DE A EXPORTA FRUCTE PE PIAȚA RUSĂ

6

CAPCANE CU FEROMONI, PENTRU O GRĂDINĂ FĂRĂ INSECTE DĂUNĂTOARE

11

PERICOLUL ASCUNS DIN APARATELE DE AER CONDIȚIONAT

12

REGULAMENTUL DE SUBVENȚIONARE A PRODUCĂTORILOR AGRICOLI PENTRU ANUL 2016 A FOST APROBAT!

Guvernul a aprobat Regulamentul privind subvenționarea agricultorilor pentru anul curent, în cadrul ședinței de miercuri, 20 iulie. În acest an, bugetul subvențiilor este de 900 mil. lei, inclusiv 387,6 mil. lei din contul Programului ENPARD Moldova (Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală).

Domeniile de sprijin financiar au fost revizuite integral și racordate la prioritățile politicilor promovate de stat. Totodată, măsurile de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016 au fost adaptate necesităților sectorului în rezultatul consultării cu instituțiile de resort și societatea civilă, se arată în comunicatul de presă remis de Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură. Documentul conține măsuri noi de subvenționare care vizează susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice,

precum și serviciile de consultanță și formare pentru producătorii agricoli. De asemenea, producătorii agricoli care întrunesc condițiile tănărului fermier și/sau femeie-fermier sunt eligibili de a beneficia suplimentar de 15% din valoarea subvenției calculate.

"Regulamentul cuprinde un șir de îmbunătățiri ale măsurilor de sprijin deja existente dar și măsuri noi. În acest an se propun îmbunătățiri de ordin procedural, precum și instituirea Consiliului de Supraveghere al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, din care vor face parte reprezentanții societății civile și mediului de afaceri", a menționat în cadrul ședinței de Guvern ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Eduard Grama.

Astfel, prevederile din Regulamentul de subvenționare pentru 2016 vor contribui la

optimizarea actelor obligatorii și celor suplimentare depuse pentru primirea sprijinului financiar. Se vor perfecționa procedurile de recepționare, examinare, autorizare și control asupra eficienței utilizării mijloacelor bugetare, dar și se va asigura utilizarea echilibrată a fondului de subvenționare, în corelare deplină cu prioritățile de dezvoltare ale statului în sectorul agroalimentar.

Despre unele măsuri care s-au regăsit în noul Regulament, despre schimbările de ordin procedural de recepționare, examinare și autorizare a dosarelor, dar și când va demara de facto primirea cererilor pentru subvenționare, aflați din interviul acordat în exclusivitate ziarului AgroMediaInform de către Directorul Interimar al AIPA, DI Nicolae Ciubuc ÎN PAG. 2

PREȚUL LA CEREALE, subiect de discuții în contradictoriu

Reprezentanți ai asociațiilor producătorilor agricoli, ai companiilor exportatoare de cereale, experți din cadrul Consiliului Concurenței și specialiști ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare s-au întrunit recent pentru a discuta despre prețul la cereale, în special la grâu și orz.

Problema a fost abordată în contextul, în care, zilele trecute, unii producători de cereale au atras atenția autorităților asupra faptului că prețul grâului în Moldova este extrem de mic, în raport cu cel din țările vecine - Ucraina și România și nu acoperă costurile de producție. În prezent, în aproape toate regiunile Republicii Moldova, prețul la grâu nu depășește 2,2 lei per kg.

Participanții la discuție au analizat fac-

torii care influențează formarea prețului la cereale. Astfel, exportatorii de cereale au explicat că prețul din porturile mari precum cele din România sau Ucraina sunt mai ridicate cu circa 20% deoarece capacitatea acestora este mai mare. Republica Moldova are probleme din punct de vedere logistic și asta influențează asupra prețului. „Noi avem o ieșire din

țară foarte îngustă și o cantitate foarte mică pe care putem s-o exportăm momentan și foarte rapid", a precizat ministrul Agriculturii, Eduard Grama. În cadrul discuțiilor a fost analizată, de asemenea, formarea prețurilor pe piața internă. În acest sens participanții au menționat că prețul scăzut este determinat și de importurile din Ucraina de făină, grâne și făinoase.

Ministrul a mai menționat faptul că la ședință nu s-a propus scopul de a găsi o soluție concretă privind majorarea prețurilor la export, ci de a stabili un dialog între părțile interesate.

Actualmente prețul grâului la nivel mondial este în scădere, dar experții preconizează o îmbunătățire a situației în timpul apropiat.

Vă puteți abona la ziarul nostru la toate oficiile poștale din țară → 16

NICOLAE CIUBUC: NOUL REGULAMENT RĂSPUNDE NECESITĂȚILOR

Interviu cu directorul interimar al Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, Dl Nicolae Ciubuc

- Dl Ciubuc, în sfârșit, agricultorii pot privi un pic mai optimist în viitor. Guvernul a aprobat Regulamentul privind subvenționarea pentru anul curent. Bugetul subvențiilor este de 900 mil. lei, iar specialiștii AIPA de acum încolo vor avea mult de lucru, întrucât va începe perioada de recepționare a cererilor de subvenționare. Care sunt măsurile din noul Regulament, asupra cărora Dvs personal ați atras atenția producătorilor agricoli, vorbind despre măsurile deja existente, dar și despre cele noi, introduse anul acesta?

În primul rând, trebuie să menționez faptul că în anul 2016 mărimea fondului de subvenționare a producătorilor agricoli este de 900 mil. lei,

ceea ce constituie o majorare cu aproximativ 210 mil. lei față de anul 2015, fondul incluzând și 387,6 mil. lei din contul Programului ENPARD Moldova – Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală.

Reieșind din direcțiile de subvenționare prevăzute în Legea bugetului de stat pe anul 2016, impactul utilizării fondului de subvenționare a producătorilor agricoli în anul 2016, ne punem sarcina să asigurăm o continuitate a proceselor demarate începând încă cu anul 2010, propunând direcționarea acestor mijloace reieșind din prevederile documentelor de politici asumate spre realizare de către Guvern.

În acest context, mă voi referi la câteva dintre măsurile

care se conțin în noul Regulament pentru acest an.

Voi menționa măsura 1.1, **privind stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri)**. În cadrul acesteia, mărimea sprijinului va constitui până la 50% din investiția eligibilă în procurarea modulelor de sere, echipamentului, utilajului, materialului de acoperire și de construcție pentru sere, solarii, tuneluri, precum și a materialului neșesut pentru acoperirea plantelor achiziționate pe parcursul anului 2015-2016, date în exploatare începând cu 1 noiembrie 2015.

Referitor la măsura 1.2, **subvenționarea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole**, mărimea sprijinului acordat se va calcula sub forma cuantumurilor exprimate ca sume fixe la unitate de suprafață utilă plantată. Ca urmare a analizei impactului acestei măsuri în anul 2015, s-a propus majorarea subvențiilor pentru înființarea plantațiilor de măr, în funcție de densitatea pomilor la un hectar, după cum urmează: pentru plantația cu densitatea pomilor de la 1850 până la 2449 bucăți – subvenția a fost majorată de la 30 mii la 40 mii lei/ha; pentru plantația cu densitatea pomilor de la 2450 bucăți și mai mult, fără sistem de suport instalat – de la 50 mii la 60 mii lei/ha; pentru plantația cu densitatea pomilor 3100 de bucăți și mai mult, inclusiv pentru păr, cu pomi cornați, inclusiv de tip "knip-baum", alți pe portaltoi vegetativ, cu vigoare slabă și cu sistem de suport instalat – de la 80 mii la 100 mii lei/ha; pentru livezi de nuc altoit, migdal și alun – de la 17 mii la 20 mii lei/ha; pentru livezile de vișin, cireș, cais, pun, corcoduș, pișier, nectarină, precum și păr, gutui, cu densitatea pomilor la hectar de la 400 bucăți până la 1000 bucăți, – de la 15 mii lei per hectar – la 20 mii lei per hectar.

La fel în cadrul acestei măsuri de sprijin, pentru defrișarea plantațiilor multianuale suma subvenției a fost dublată, de la 5 mii lei/ha la 10 mii lei. Concomitent, potrivit ultimelor modificări operate la Hotărârea Guvernului nr. 705 din 20 octombrie 1995 privind modul de înregistrare la venituri, punere pe rod, casare și defrișare a plantațiilor perene, a fost simplificată esențial procedura de autorizare a casării plantațiilor perene, prin atribu-

irea funcției de aprobare către consiliul local, anterior fiind atribuția Guvernului, proces care era clarificat ca fiind una extrem de birocratic.

Și la capitolul **înființarea plantațiilor de viță de vie** am venit cu ajustări esențiale, astfel, subvenția pentru înființarea unei plantații de struguri *soiuri de masă în anul 2016 va constitui 40 mii lei/ha; cu soiuri pentru vin (tehnici), în dependență de densitatea butucilor la hectar, va constitui de la 40 mii lei până la 85 mii lei/ha;*

Întru realizarea obiectivului privind implementarea tehnologiilor moderne, inclusiv de prevenire a anumitor riscuri de producție, cum ar fi grindină, înghețurile timpurii, reieșind din necesitatea ajustării subvenției la costurile unei afaceri, care în ultima perioadă au crescut pe fonul devalorizării leului moldovenesc, pentru echipament antigrindină, se va majora sprijinul din partea statului cu aproximativ 25% față de anii precedenți, suma subvenției va constitui 100 mii lei, față de 80 mii lei/ha.

Și la măsura care se referă la **stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional**, mărimea sprijinului se acordă în proporție de 25% din valoarea investițiilor în tehnică și

posibilitatea subvenționării fiecărei rate achitate la procurarea tehnicii agricole, similar activităților realizate până în anul 2014, inclusiv. La fel, posibilitatea achitării în rate cu subvenționare fiecărei rate achitate, este prevăzută și pentru sistemele de irigare, antigrindină, dar și pentru sere, construite/modernizate de producătorii agricoli din raionul Dubăsari, deținători de terenuri amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol, ținând cont de accesul limitat al acestor producători la terenurile respective.

Voi menționa în continuare stimularea investițiilor pentru dezvoltarea **infrastructurii post recoltare și procesare**, una din cele mai importante domenii de subvenționare, care înregistrează o creștere de la an la an a numărului de solicitări, or producătorii agricoli au început să conștientizeze importanța calității producției, mai ales prin prisma angajamentelor RM statuate în acordurile de liber schimb cu UE, ENPARD, etc. La această măsură, se propune acordarea subvențiilor în dependență de direcția de activitate a întreprinderilor respective, precum și de amplasarea obiectelor investiționale, cu menținerea plafoanelor în cauză. Suma subvenției va constitui de la 20% până la 50%, în dependență de amplasarea proiectului (localita-

Grupurile de producători agricoli se vor bucura de o susținere mai mare. Amintim că prin Legea nr. 312 din 20 decembrie 2013 privind grupurile de producători și asociațiile lor, statul s-a angajat plenar în susținerea acestor grupuri, inclusiv prin subvenționarea producției vândute prin intermediul acestora. Astfel, începând cu acest an, în regulamentul sunt prevăzute 5% subvenții, acordate din valoarea producției vândute de către grup. La fel, grupurile de producători vor fi susținute, prin intermediul altor măsuri de sprijin – infrastructura postrecoltare, stimularea creditării, prin stabilirea plafoanelor mai mari, dar și prin intermediul proiectului Băncii Mondiale „Agricultura Competitivă”.

În ce privește stimularea investițiilor pentru **procurarea echipamentului de irigare**, se prevede acordarea subvențiilor în proporție de 50% din costul sistemului nou de irigare prin picurare și instalat, dar nu mai mult de 1,0 mil. lei în comparație cu 750 mii lei per beneficiar acordate în anul 2015; 40% din costul sistemului de irigare prin aspersiune/microaspersiune, sistemelor mobile, dar nu mai mult de 800 mii lei în comparație cu 500 mii lei per beneficiar, acordate în anul 2015

Una din noutățile regulamentului de subvenționare din acest an ține de introducerea a două măsuri absolut noi:

- **Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice**, prin acordarea subvențiilor directe la hectar de teren aflat în perioadă de conversiune, de la 750 lei/ha, la 1200 lei/ha, precum și 20 % din valoarea produselor certificate ecologic, comercializate. Măsură care de mult nu s-a mai regăsit în spectru măsurilor de sprijin.

- **Servicii de consultanță și formare, menită să stimuleze calitatea dosarelor de subvenționare, evaluarea cât mai corectă a indicatorilor din planurile de afaceri**. Sprijinului financiar va constitui 50% din valoarea serviciilor prestate de companiile consultanță acreditate, pentru furnizarea serviciilor de consultanță producătorilor – instruiți în scopul elaborării planului de afaceri, studiilor de fezabilitate, asistență la depunerea cererii de solicitare a sprijinului financiar la AIPA.

Nu mai puțin importante sunt și facilitățile suplimentare acordate prin prezentul regulament față de **tinerii fermieri**, care se vor bucura de adaosuri

utilaj agricol convențional, ceea ce este cu 5 puncte procentuale mai mult decât în anii precedenți. La fel și pentru procurarea echipamentului No-Till și Mini-Till s-a majorat procentajul de acordare a subvențiilor, de la 25% la 30% din cost per unitate. Producătorii agricoli care au procurat tehnică și utilaj agricol nou fabricat în R. Moldova vor beneficia de sprijin financiar în proporție de 35% din cost (per unitate). Totodată, reieșind din încrederea producătorilor agricoli în sistemul de achiziționare în rate, inclusiv prin intermediul proiectului 2KR sau Institutul „Megagro”, începând cu anul acesta a fost reintrodusă

te rurală sau urbană), precum și de dispunerea de materie primă proprie, pentru care se realizează obiectul investițional. Aceste cerințe rezultă din necesitatea punerii accentelor și stimulării priorității a producătorilor agricoli, adică cei care dispun de terenuri, creează și mențin locuri de muncă, achită impozite, contribuie la dezvoltarea comunității unde își desfășoară activitatea, etc.

Și în anul 2016 statul va subvenționa **dobânzile la creditele agricole**, cu majorarea plafonului de la 100 mii lei la 120 mii lei, iar rata dobânzii medii luată drept bază de calcul la fel s-a majorat de la 12% la 16%.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD – 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Cantemir (273) **2 28 53**
Drochia (252) **2 70 32**
Edineț (246) **2 43 84**
Fălești (259) **2 29 51**
Glodeni (249) **2 40 69**
Hâncești (269) **2 34 08**

Nisporeni (264) **2 38 57**
Orhei (235) **2 49 55**
Peresecina (235) **47 2 67**
Râșcani (256) **2 45 84**
Ungheni (236) **2 34 55**
Cahul (299) **2 14 13**

AGROmediainform

Redactor-șef: Stela VDOVÎ

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»

Comanda nr. 488

Tiraj: 3500

DE SUBVENȚIONARE ÎN MARE PARTE FERMIERILOR DIN ȚARA NOASTRĂ

de 15% suplimentar din suma subvenției calculate, adică cu 5 puncte procentuale față de anul 2015; **femei fermier** – noțiune introdusă pentru prima dată în Regulament, adică investițiile efectuate de întreprinderi a cărei fondatori și administrator sunt femei, vor beneficia de adaosuri suplimentare la fel de 15%.

De asemenea, în scopul realizării angajamentelor față de Comisia Europeană în cadrul Acordului de finanțare „ENPARD” a fost introdus un nou criteriu de eligibilitate, al cărui menire este ridicarea calității produselor agricole, care vizează obligativitatea pentru producătorii agricoli de a deține unul din certificatele de calitate a produselor și a standardelor de performanță *GlobalGap*, *HACCP*, *GMP* sau *ISO*, sau a unui contract preplătit cu una din companiile specializate, în scopul certificării standardelor menționate, pentru cererile de sprijin financiar, mai mare de 1 mil. lei. În acest sens, pentru a compensa o parte din cheltuielile suportate de fermieri în procesul obținerii acestor certificate, este prevăzută acordare pentru o singură dată a unei subvenții în mărime de 10 mii lei, la depunerea cererilor pentru măsurile de sprijin.

Trebuie să vă spun că textul integral al documentului poate fi consultat pe site-ul oficial al Agenției www.aipa.md.

- Înțeleg că au fost modificate și unele proceduri de recepționare, examinare, autorizare a dosarelor. Ce trebuie să cunoască în acest sens solicitanții?

- Într-adevăr, dincolo de propunerile inovatoare aferente măsurilor de sprijin, conținute în proiectul regulamentului din acest an, venim și cu unele îmbunătățiri de ordin procedural menite să ridice calitatea serviciilor prestate de AIPA, inclusiv ridicarea gradului de eficiență și transparență a subvențiilor acordate cum ar fi:

- termeni mai restrânși de verificare în cadrul inspecțiilor în teren, revizuirea și micșorarea termenilor de examinare a cererilor de acordare a subvențiilor (până acum marea parte a termenilor erau în zile lucrătoare acum au fost redactate în zile calendaristice);

- Se impune restricționarea subvenționării investițiilor provenite din zonele off-shore, bunurilor procurate de la întreprinderi afiliate. Acest lucru se va efectua pentru a ridica gradul de transparență a costurilor, punând accentul pe subvenționarea costurilor reale ale investițiilor;

- Vorbim aici și de excluderea completă a contractelor

de acordare a subvențiilor. De menționat că AIPA a exclus în anul 2015, parțial contractele, impunând reguli la nivel de regulament, declarație pe propria răspundere, prin care au fost ridicate gradul de responsabilitate a producătorilor agricoli, contractele fiind necesare pentru subvențiilor mai mari de 400 mii lei. Începând cu anul 2016, se exclud și aceste contracte, care sunt privite drept bariere în

ca acești bani să fie suficienți. Eventual, nu excludem o intervenție în Regulament – fie prin majorarea fondului, fie – prin excluderea punctului dat, astfel ca să dăm posibilitatea tuturor producătorilor agricoli ca investițiile realizate să se bucure de facilitățile oferite de stat.

- Când va demara de facto procedura de recepționare a dosarelor spre subvenționare?

- Absolut normal că acest

pieța financiară, știm cu toții că bugetul a fost afectat, iar achitări pentru subvențiile de anul trecut au fost efectuate în proporție de circa 10%. În acest sens s-a acumulat o restanță de peste 310 mil. lei. Toate dosarele pentru acestea sunt procesate și transmise către trezorerie. A doua categorie de datorii sunt cererile care au fost recepționate peste limita fondului disponibil. Este vorba

calea obținerii subvențiilor.

Reieșind din cele expuse, putem constata că acest regulament în mare parte răspunde necesităților fermierilor din țara noastră, lucru care ar trebui să fie apreciat de producătorii agricoli, ținând cont că pe lângă agricultură statul mai are și alte sectoare, nu mai puțin importante - învățământ, sănătate, protecție social, etc.

- În condițiile în care Ministerul Finanțelor a venit cu propunerea de a fi introdus un punct prin care cererile să fie recepționate și achitate doar în limita fondului disponibil, cum credeți că se va răsfrânge acest lucru asupra procesului de subvenționare?

Exact. Anterior, chiar dacă se epuizau banii, puteam primi solicitări peste fondul disponibil și ele se transferau pentru anul viitor. Ajungeam astfel în situația de a nu putea să soluționăm toate cererile. După părerea mea, este prematur de a pune acest verdict. Până la urmă, avem aproximativ 410 mil. lei, care vor fi disponibili după stingerea datoriilor – respectiv, ne vom concentra ca să facem față tuturor solicitărilor pentru

lucru trebuie să se întâmple din momentul intrării în vigoare a Regulamentului, odată cu publicarea în Monitorul Oficial – posibil, vineri, 29 iulie. În acest sens, chiar începând cu ziua de vineri, vom da startul oficial procedurilor de primire a cererilor în cadrul oficiilor teritoriale. Noi, din punct de vedere tehnic, funcțional, suntem gata să asigurăm toate procesele de lucru ca să recuperăm acel timp scurs și să putem face față volumului mare de lucru, în condițiile, în care suntem practic pentru prima dată când începem procesul de subvenționare atât de târziu.

- Odată cu aprobarea Regulamentului privind subvenționarea pentru anul curent, putem vorbi și despre restanțele, care s-au acumulat din anii precedenți. În ce regim vor fi achitate datoriile față de agricultori?

- Având în vedere că Regulamentul prevede și stingerea datoriilor pentru anii trecuți, din Fondul de subvenționare în primul rând urmează să fie achitate datoriile față de producătorii agricoli.

Din cauza perturbărilor pe

despre solicitări în sumă de aproximativ 120 mil. lei. Ele sunt procesate și examinate, însă, având în vedere faptul că nu am avut regulamentul aprobat, nu le-am putut transmite mai departe, de aceea, imediat ce va fi publicat Regulamentul, vom autoriza oficial aceste dosare și pe parcursul sfârșitului lunii iulie, începând cu 1 august le vom transmite la trezorerie spre plată. A treia categorie de datorii este o restanță mai veche din 2014. Aceasta ține de producătorii de fructe care au avut de suferit de pe urma embargoului impus de Federația Rusă, față de care s-a format datoria în mărime de aproximativ 44 mil. lei.

Deja, în dependență de disponibilitatea financiară în cadrul Ministerului de Finanțe, în cadrul bugetului, restanțele urmează să fie trecute în contul agricultorilor.

Un lucru vreau să menționez, că nu va fi achitată nicio subvenție pentru anul 2016 până ce nu vor fi stinse și achitate restanțele anului trecut. Sperăm că pe parcursul lunii august, maxim în luna septembrie să închidem aceste datorii.

- S-a muncit mult la

elaborarea proiectului Legii cu privire la principiile subvenționării în agricultură și dezvoltare rurală, s-au organizat mai multe consultări și dezbateri publice. La ce etapă este acum proiectul și când, credeți Dvs că ar putea fi votat de către Legislativ?

- Proiectul de lege a trecut etapa Guvernului. A fost deja aprobat avizul Executivului la acest proiect de lege și săptămâna aceasta urmează să fie examinat în prima lectură în cadrul Parlamentului. Sperăm că în cea de-a doua sesiune din acest an a Legislativului să fie adoptată și în lectură finală, în așa fel ca începând cu anul viitor să avem o lege nouă, o lege cadru cu o nouă abordare în aspect de subvenționare.

- Recent, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a lansat în premieră un sondaj de opinii privind activitatea AIPA și implicit a Direcțiilor și Oficiilor Teritoriale. Care este scopul acestui sondaj? Și ce prevede programul de redresare a Agenției, pe care l-ați propus Dvs?

- Programul nostru de redresare rezultă, de fapt, din acele probleme și deficiențe, pe care le întâmpinăm, în primul rând, agricultorii, atunci când apelează la AIPA, și, reieșind din potențialul de bună administrare instituțională. În discuțiile cu agricultorii, dese ori mi se imputau anumite probleme în raport cu procedurile, în raport cu anumite persoane din cadrul Agenției. Fie că nu există transparență, fie că este vorba de birocrație excesivă probleme de disciplină sau de comunicare. Lucruri pe care eu le recunosc și le-m luat drept punct de reper în programul nostru de redresare a Agenției. Respectiv, ne propunem în primul rând o îmbunătățire a imaginii prin îmbunătățirea relațiilor cu agricultorii, cu asociațiile profesionale. Sunt sigur că din aceasta vor avea de câștigat direct sau indirect producătorii agricoli. Într-un final, toate măsurile pe care ne-am propus să le implementăm vor minimiza acele acte de corupție, care, trebuie să recunoaștem, au existat în cadrul instituției, condiționate fiind, inclusiv prin salarizarea insuficientă în cadrul AIPA. În acest sens, un moment important, atunci când vorbim despre redresarea Agenției vizează, inclusiv și schimbarea statutului instituției din autoritate a administrației publice într-o instituție publică sau într-o unitate de implementare.

Eu consider că la baza programului de redresare a instituției trebuie să stea transparența.

Ne-am propus să mediatizăm cât mai mult activitatea în cadrul AIPA. Vom oferi cetățenilor informații despre toate evenimentele și activitățile, dar mai cu seamă – vom face posibilă monitorizarea cererilor pe care noi le procesăm. Astfel, va fi instituit un mecanism de informare on-line, prin care solicitantul să poată urmări fiecare etapă de examinare a dosarului pe care l-a depus.

Un alt moment important la nivel instituțional îl va constitui crearea Consiliului de supraveghere AIPA. Proiectul de Hotărâre cu privire la instituirea acestui Consiliu de Supraveghere, în calitate de organ colegial în cadrul AIPA, responsabil de monitorizarea și supravegherea activității instituției, l-am pregătit chiar din momentul în care mi s-au delegat funcțiile respective. Din componența Consiliului de supraveghere vor face parte atât reprezentanți ai Ministerului cât și ai societății civile. Mai mult, am solicitat și prezența unui reprezentant din partea CNA organ responsabil de prevenirea și lupta cu corupția în RM. Ne-am propus să avem cât mai multă deschidere și transparență, inclusiv – față de toate organele din țară și sunt convins că acest lucru va ridica gradul de încredere a producătorilor agricoli în instituția noastră. Dar, planurile sunt frumoase, despre reușite, însă, vor vorbi rezultatele, de care în curând se vor putea convinge oamenii.

Dar, vreau să mă refer aici și la responsabilitatea agricultorilor, la atitudinea acestora, care, din păcate, haideți să fim sinceri, nu întotdeauna este cea mai corectă. Statul este privit în continuare ca un actor, care ne este dator și care este obligat să facă anumite lucruri. Responsabilitatea, zic eu, este atât a statului, cât și a agricultorilor. Și ca să avem cu toții de câștigat, trebuie să existe acea conlucrare între instituțiile statale și producătorii agricoli!

În final, vreau să transmit sincere mulțumiri colegilor din MAIA, alte ministere de resort, care și-au adus aportul în procesul de elaborare și definitivare a acestui important document, asociațiilor profesionale, pentru abordarea pragmatică în procesul consultărilor, producătorilor agricoli pentru răbdare, dându-le asigurări că deși suntem în întârzieri privind demararea procedurilor de lucru, AIPA va fi în folosul și interesul producătorilor agricoli, receptivi la dificultățile întâmpinate în procesul accesării subvențiilor.

PRODUCĂTORII AGRICOLI SALUTĂ APROBAREA REGULAMENTULUI DE SUBVENȚIONARE

Solicitat de AgroMediaInform, vicedirectorul Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform, DI Iurie Hurmuzachi, a declarat că este un eveniment, pe care producătorii agricoli l-au așteptat demult și care dă, în sfârșit, startul primelor etape ale procesului de subvenționare pentru anul curent.

"AGROinform" este membru al grupului de elaborare și implementare a Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli începând cu anul 2010. Dacă e să vorbim despre Regulamentul pentru anul 2016, după cum cunoașteți, au avut loc un șir de consultări și dezbateri privind elaborarea acestui Regulament. În urma consultărilor cu membrii Federației, AGROinform a venit cu 13 propuneri, vis-a-vis de modificarea Regulamentului în varianta inițială, dintre care au fost aprobate mai mult de jumătate. În special,

este vorba despre: "Menținerea obligatorie a condiției privind necesitatea apartenenței la una dintre asociațiile producătorilor agricoli de profil general sau ramural, pentru obținerea subvențiilor" sau cea "de a specifica clar la materialul de acoperire de 150 mc pentru sere – la ce material, pentru AGRYL și material neșesut nu se măsoară în microni", dar și altele.

Urmează implementarea Regulamentului, care demarează cu pregătirea aplicațiilor propriu-zise pentru producătorii agricoli. Și aici trebuie să vă spun că, în cadrul organizației noastre, acest proces deja a început. Menționez că pentru anul trecut, Federația Națională a Agricultorilor din Moldova a pregătit 983 de dosare în sumă totală d 121 mil. 543 mii lei.

Acum așteptăm subvențiile și sperăm că Regulamentul va fi implementat 100%, conform prevederilor" a mai menționat DI Iurie Hurmuzachi.

STUDIU

DEȘI FONDUL DE SUBVENȚIONARE A AGRICULTURII CREȘTE AN DE AN, PRODUCTIVITATEA SCADE

La doar o zi după aprobarea Regulamentului cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale "VIITORUL" a lansat studiul, intitulat "Subvenționarea agriculturii în RM – reforme și eșecuri", semnat de experții IDIS VIITORUL, Viorel Chivriga și Diana Enachi. Analistii denotă că deși valoarea fondului a crescut în ultimii trei ani, plățile către agricultori sunt în descreștere. Mai mult, nici productivitatea în agricultură nu a sporit, iar inechitățile în distribuirea subvențiilor nu pot fi trecute cu vederea.

Anual fermierii speră la o creștere a fondului de subvenționare. Totuși, în opinia expertului de la Institutul VIITORUL, Viorel Chivriga, raportate la suprafața terenurilor agricole și la numărul de solicitanți, sumele care revin beneficiarilor sunt neînsemnate. Se observă o repartizare inechitabilă între producătorii agricoli – unii fermieri reușesc să obțină mai mult de jumătate din subvenții, iar alții le revin bănuții care au mai rămas. În condițiile în care Regulamentul de repartizare a banilor din fondul de subvenționare se aprobă prea târ-

Dacă se ajunge la unitățile care au primit subvenții în ultimii ani, în multe cazuri le vedem pe aceleași. Logic ar fi ca subvențiile sau ajutoarele de stat să le primească cei care merită. Nu trebuie de admis ca cei care au niște interese oculte în agricultură, să obțină ceea ce vor. Și în foarte multe cazuri, vinovatul este decidentul. Acela care acordă și acela care vine cu poruncă de la guvern", spune Chivriga.

Studiul relevă că în ultimii trei ani rezultate vizibile au fost obținute îndeosebi în sectorul de producere a legumelor în sere și a fructelor. Beneficiarii de subvenții nu au obținut neapărat rezultate mai bune, adică nu a crescut volumul de producere, cifra de afaceri sau calitatea. Deci s-ar cuveni ca acei care primesc ani la rând subvenții, să dea dovadă de performanțe.

Experții mai recomandă revizuirea actualului mecanism de dotare cu tehnică agricolă a producătorilor agricoli. Iar pentru sporirea productivității și competitivității în agricultură, stabilizarea pieței, asigurarea securității alimentare și a veniturilor echitabile pentru agricultori, consideră oportun și rațional să fie acordate plăți directe, în funcție de cultura agricolă.

Totodată, sprijinul financiar pentru stimularea investițiilor în

agricultură obișnuiesc să-și asigure recolta.

Prezent la eveniment, directorul interimar al Agenției de Intervenție și Plăți, Nicolae Ciubuc, a declarat că instituția pe care o conduce atrage o deosebită atenție asigurării transparenței în activitatea instituției, creșterii calității resurselor umane și cooperării cu toate părțile interesate. Viceministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Iurie Ușurelu, a subliniat că reformele în domeniul subvenționării trebuie continuate, iar suportul financiar trebuie susținut cu servicii calitative de consultanță și instruire.

Prezenți la dezbaterile organizate de IDIS VIITORUL cu prilejul lansării studiului, reprezentanți ai organizațiilor reprezentative ai agricultorilor au cerut transparență maximă la prezentarea dosarelor selectate și a celor respinse de agenție, cu argumentele care au stat la baza deciziei.

Președintele Federației Naționale a Fermierilor din Moldova, Valeriu Cosarciuc, a spus că guvernul ar trebui să analizeze posibilitatea introducerii plăților directe din 2017, și nu din 2020. „Doar atunci când vor beneficia de suport din partea statului și cei mici, vom putea vorbi de o subvenționare în masă a agriculturii”, a apreciat Cosarciuc.

"Pentru asigurarea utilizării eficiente și accesului echitabil la fondul de subvenționare este necesar de a revizui sistemul actual având la baza o analiză completă atât a evoluției numerice a fondului cât și a multitudinii de factori ce influențează procesul de dezvoltare a sectorului. Impactul subvențiilor alocate este uneori condiționat mult mai dur de astfel de factori ca conjunctura pieței sau concurența neloială și considerarea acestora la elaborarea măsurilor de sprijin sectoriale, este crucială", a menționat Aurelia Bondari, directorul executiv al Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova "AGROinform".

Participanții la discuție au mai subliniat că proiectul Legii subvenționării este un document necesar, dar se cere a fi consultat cu toate părțile interesate înainte de a fi aprobat.

LEGISLAȚIE

„LEGEA SUBVENȚIONĂRII” A FOST AVIZATĂ POZITIV DE CĂTRE EXECUTIV

În textul avizului se menționează că Guvernul consideră binevenită promovarea proiectului de Lege în vederea transparentizării procesului de subvenționare și stabilirii unor criterii clare de repartizare a resurselor financiare din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli, inclusiv reglementarea legislativă a direcțiilor, principiilor și procedurilor de administrare a alocațiilor bugetare, cu accente sporite pe susținerea financiară prioritară a producătorilor mici/mijlocii și a tinerilor fermieri.

Totodată, Guvernul propune îmbunătățiri ale documentului pentru evitarea unor ambiguități, situațiilor cu caracter echivoc sau stabilirea unor norme care ar afecta interesele economice ale producătorilor agricoli.

Între altele, se propune revizuirea taxei de examinare a dosarelor de subvenționare, prin reexaminarea modalității de finanțare a instituției responsabile de administrarea Fondului, astfel ca acumularea mijloacelor financiare respective să nu fie pusă direct pe seama producătorilor agricoli prin achitarea acestei taxe, dar prin stabilirea expresă în textul Legii a unui anumit procent din valoarea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și

Mediului Rural, destinat acoperirii cheltuielilor de administrare.

Guvernul recomandă autorului să stipuleze într-un mod clar componența Consiliului de Supraveghere al instituției responsabile de administrarea Fondului, precum și faptul că membrii acestuia vor fi selectați într-un mod transparent, respectând criteriul de evitare a conflictelor de interese.

De asemenea, se propune micșorarea termenelor de efectuare a verificărilor și de achitare a plăților în favoarea solicitanților sau stabilirea unui termen fix, pentru neadmiterea tergiversării proceselor de examinare și achitare a subvențiilor.

Nota MAIA: Proiectul de Lege cu privire la principiile subvenționării în agricultură și dezvoltare rurală are drept scop

stabilirea principiilor de bază ale activității de subvenționare în agricultură și stimularea dezvoltării mediului rural, printre acestea fiind transparența decizională și continuitatea proceselor de susținere a producătorilor agricoli.

Totodată, documentul conține prevederi privind crearea Consiliului de Supraveghere al AIPA, în calitate de organ colegial menit să coordoneze, să monitorizeze și să supravegheze procesul de subvenționare; privind plățile directe; perceperea taxei de examinare a dosarelor în proporție de 2 % din contul subvenției solicitate; etc. Proiectul de Lege prevede și o serie de mecanisme privind acordarea subvențiilor, precum: plățile directe, acordarea subvenției în avans, reducerea cuantumului subvenției și înlesnirile acordate unor producători.

ziu, fermierii ajung în incertitudine. Anul trecut, de exemplu, regulamentul a fost aprobat în luna iunie, iar pentru anul 2016 – mai târziu ca nicio dată! Drept urmare, mulți agricultori rămân în afara sistemului. „Avem un număr impresionant de societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată, și trebuie să ținem cont că ei sunt mulți, și banii aceștia nu trebuie să îi ocolească.

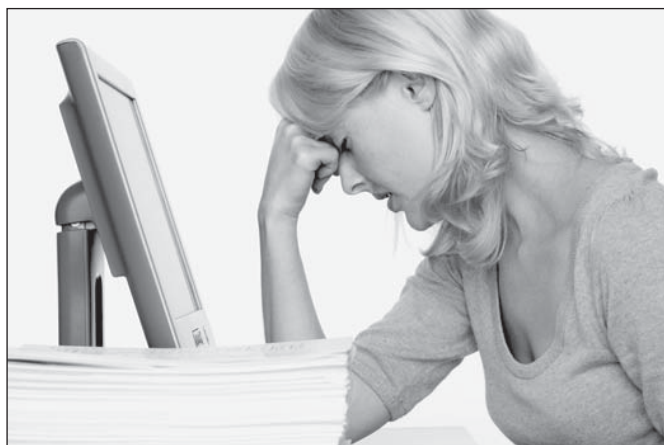
producerea legumelor pe teren protejat și a fructelor este unul din cele mai eficiente și rezultative. Politica de subvenții în agricultură trebuie ferită de politicizare și de bani atribuiți politic grupurilor de agricultori. În studiu se mai constată eficiența redusă a politicilor de subvenții agricole corelate cu mecanismul de asigurare a riscurilor în agricultură. Un număr infim de

MUNCA LA COMPUTER: CE CONDIȚII TREBUIE SĂ ASIGURE ANGAJATORII ÎNCEPÂND CŨ 2017

Angajatorii din R. Moldova vor trebui să asigure o serie de condiții minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la calculator, începând cu 1 ianuarie 2017. O hotărâre în acest sens a fost publicată la 8 iulie curent în Monitorul Oficial.

Astfel, angajatorii vor fi obligați să efectueze analiza posturilor de lucru pentru a evalua condițiile de securitate și sănătate în muncă pe care aceștia le creează lucrătorilor, în special cu privire la posibilele riscuri pentru vedere, probleme fizice și probleme de tensiune nervoasă. După aceasta, angajatorii vor trebui să ia măsurile corespunzătoare pentru a remedia riscurile profesionale constatate:

- posturile de lucru create după 1 ianuarie 2017 să îndeplinească cerințele minime;
- posturile de lucru existente înainte de 1 ianuarie

2017 să fie adaptate astfel încât să corespundă cerințelor minime, în termen de cel mult un an de la data menționată;

- lucrătorii să fie informați cu privire la toate aspectele de securitate și sănătate în muncă aferente postului de lucru și, în special, cu privire la măsurile care sunt puse în aplicare în conformitate cu cerințele minime.

- fiecare lucrător să fie instruit cu privire la modalitățile de utilizare a

postului de lucru înainte de a începe acest tip de activitate și ori de câte ori este schimbată substanțial organizarea postului de lucru.

Printre cerințe se regăsește faptul că angajatorii vor trebui să planifice activitățile lucrătorilor astfel încât activitatea zilnică la monitor să fie întreruptă periodic, prin pauze sau schimbări de activitate, care să reducă suprasolicitarea lucrătorilor în fața monitorului.

Pentru protecția ochilor și a vederii, angajatorul va asigura lucrătorilor examinarea oftalmologică înainte de a începe lucru la monitor, prin examinarea oftalmologică la cererea angajatului la angajare, la intervale stabilite de actele normative în vigoare și atunci când lucrătorii vor simți dificultăți vizuale cauzate de lucrul la monitor. Dacă în urma examenului oftalmologic vor fi depistate dereglări vizuale, angajatorul va fi obligat să pună la dispoziție aparate de corecție normale sau de corecție speciale, cheltuielile fiind suportate în întregime de către angajator.

Utilizarea echipamentului de lucru nu trebuie să prezinte riscuri profesionale pentru lucrători, în hotărâre fiind stipulate și cerințele tehnice privind ecranul, tastatura, masa sau suprafața de lucru și scaunul angajatului.

Durata generală a

zilei de muncă la monitor va trebui să fie de 8 ore, totodată se va admite activitatea în schimburi cu durată de 12 ore. Pentru asigurarea capacității optime de muncă și menținerea sănătății, în afară de pauza obligatorie pentru prânz, în decursul zilei de muncă se vor efectua pauze suplimentare, care se vor include în timpul de muncă.

Astfel, în ziua de muncă de 8 ore, pauzele reglementate se vor acorda după 2 ore de la începutul schimbului și după 2 ore după prânz, cu durată de 15 minute fiecare, iar în ziua de muncă de 12 ore, pauzele reglementate vor trebui să fie efectuate în primele 8 ore ca și pauzele din ziua de 8 ore, iar în ultimele 4 ore, după fiecare oră câte 15 minute. Nu se va admite activitatea la monitor mai mult de 2 ore fără pauze reglementate.

În scopul combaterii

monotoniei, suprasolicitărilor neuropsihice, oboselii aparatului vizual și celui locomotor, al menținerii capacității maxime de muncă, în timpul pauzelor reglementate lucrătorilor li se recomandă exerciții fizice pentru ochi și relaxare psihologică.

De notat că hotărârea nu se va aplica cabinelor șoferilor la vehicule sau cabinelor de control la utilaje; sistemelor pentru prelucrarea informației numerice de la bordul mijloacelor de transport; sistemelor pentru prelucrarea informației numerice prevăzute în special pentru uz public; sistemelor portabile care nu se utilizează un timp îndelungat la un post de lucru; mașinilor de calculat, caselor de marcat și oricăror echipamente cu un afișor mic de date sau măsuri necesare utilizării directe a echipamentului.

Sursa: eco.md

STUDIUL: CRIZELE ECONOMICE ȘI INCERTITUDINILE PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ DUC LA REDUCEREA NATALITĂȚII

Crizele economice și incertitudinile pe piața forței de muncă duc la reducerea natalității. Totodată, situația socioeconomică instabilă sporește numărul persoanelor implicate în migrația internațională, care în timp a cuprins tot mai multe persoane din grupele tinere de vârstă. Acestea sunt câteva dintre concluziile Barometrului Demografic, realizat de Centrul de Cercetări Demografice.

Olga Găgăuz, directorul CCD a declarat că „În ultimii ani rata totală de fertilitate se menține la nivelul de 1,6-1,65 copii per femeie

fertilă, ceea ce este cu mult mai jos de nivelul necesar pentru reproducerea populației”, scrie bani.md. Tot ea, a mai menționat în cadrul studiului că proporțiile declinului demografic sunt foarte mari. „Republica Moldova a intrat în perioada când numărul populației o să fie în descreștere continuă și dimensiunile acestei descreșteri sunt foarte mari. Numai în urma imigrației, noi pierdem anual circa un procent din populație. Acest indicator, în comparație cu alte țări europene, este foarte înalt.”

Totodată, Barometrul mai arată că mortalitatea pentru toate vârstele a pre-

zentat o tendință generală de creștere, rata standardizată de mortalitate majorându-se în anii 1990-2014 cu 44% la bărbați și 30% - la femei.

Autorii Barometrului Demografic au propus un set de recomandări pentru diminuarea impactului

crizelor economice asupra populației. Printre acestea este necesitatea investițiilor în tineri, îmbunătățirea condițiilor pentru nașterea și educarea copiilor prin facilitarea accesibilității locuințelor.

crescute acasă, în sere. Inițiativa ar putea suferi modificări pentru a doua lectură.

Sursa.agora.md

PRIMA „BANCA DE HAINE” ÎN MOLDOVA. SUNT INSTALATE CINCI BOXE ÎN CHIȘINĂU

Misiunea Socială „Diaconia” a Mitropoliei Basarabiei a lansat primul proiect de colectare publică de bunuri „Banca de haine”. Scopul proiectului este promovarea solidarității și ajutorarea oamenilor nevoiași printr-un mecnism utilizat eficient în mai multe țări ale lumii.

La prima etapă de proiect, în cinci sectoare ale Chișinăului vor fi amplasate cinci boxe special amenajate de colectare a bunurilor. Boxele, parte a proiectului „Banca de haine”, sunt o premieră pentru Republica Moldova. Conform standardelor internaționale, acestea întrunesc toate condițiile pentru a oferi siguranță donațiilor.

Donațiile colectate în Chișinău, vor fi adunate și triate la depozitul de bunuri, apoi acestea vor ajunge la persoanele din întreaga țară care au nevoie acută de ajutor material: beneficiari ai proiectelor so-

ciale ale Diaconiei, persoane asistate în cadrul garderobelor sociale din parohiile Mitropoliei Basarabiei, parteneri sociali ai organizației și cazuri sociale unde este nevoie de o intervenție cu donații de bunuri.

Organizatorii îndeamnă oamenii care vor să facă o

donație să respecte câteva reguli: Hainele trebuie să fie curate și îngrijite; Să fie lucruri și bunuri ce pot fi donate și utilizate cu demnitate; Donațiile trebuie depozitate în pungi; Sunt permise în calitate de donații: haine, încălțăminte, jucării, lenjerie de pat.

Sursa: diaconia.md

SANCTIUNI MAI ASPRE PENTRU COMERCIANȚII DE FLORI RARE

Deputații au votat în prima lectură un proiect de lege ce prevede sancțiuni mai aspre pentru cei care vând ghiocci, lăcrimioare și alte flori de primăvară.

Potrivit proiectului, la articolul care se referă la Colectarea sau nimicirea plantelor, capturarea sau nimicirea animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova, sancțiunea crește de la 50-100 de

unități convenționale la 70-120. Potrivit legii, o unitate convențională în prezent este de 20 de lei, astfel că noile amenzi s-ar putea ridica la peste 2500 de lei.

Amenzile cresc și în cazul normelor de export, de asemenea până la 170 de unități convenționale.

Totuși, autorii au menționat că amenzile se referă doar la plantele strânse din natură, nu și la cele

GUVERNUL A APROBAT UNIFICAREA RAPOARTELOR PRIVIND PLĂȚILE SALARIALE ȘI IMPOZITELE AFERENTE

Cabinetul de miniștri a aprobat Proiectul de lege cu privire la implementarea raportului unic privind plățile salariale. Măsura vine să faciliteze activitatea antreprenorilor și să diminueze volumul de date necesare a fi prezentate autorităților publice.

Amendamentele legislative simplifică procesul de raportare financiară și statistică prin lansarea unei platforme unice de raportare, gestionată de către Serviciul Fiscal de Stat. Astfel, în loc să prezinte cinci rapoarte către trei instituții, în diferite perioade de timp, agenții economice vor prezenta datele incluse în raportul FSIC16 unei singure instituții, până pe data de 25 a fiecărei luni.

Rapoartele privind plățile salariale, impozitele aferente și unele aspecte privind relațiile de muncă vizate sunt: Darea de seamă privind suma venitului achitat și impozitul pe venit reținut din aceasta; Declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii; Declarația persoanei asigurate, inclusiv forma REV-2;

Raportul privind calcularea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și Formularul 2-03/I. În prezent, acestea se transmit periodic Serviciului Fiscal de Stat, Casei Naționale de Asigurări Sociale și respectiv Casei Naționale de Asigurări în Medicină.

Totodată, inițiativa legislativă introduce reguli unice pentru prezentarea

raportului, stabilește modul de aplicare a eventualelor sancțiuni pentru neprezentarea la timp a acestora, precum și posibilitățile de corectare a rapoartelor precedente. Noile norme urma să intre în vigoare din 1 ianuarie 2017.

Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Economiei cu suportul proiectului BRITE, la inițiativa membrilor Consiliului Economic al Prim-ministrului. Reprezentanții oamenilor de afaceri au pledat, astfel, pentru simplificarea cerințelor legislației muncii față de agenții economici și diminuarea volumului de date raportate.

Documentul urmează să fie prezentat Parlamentului pentru examinare.

DEZBATERILE PRIVIND PATENTA DE ÎNTREPRINZĂTOR S-AU DESFĂȘURAT FĂRĂ DEȚINĂTORII DE PATENTĂ

Ministerul Economiei a organizat pe data de 21 iulie dezbateri publice privind patenta de întreprinzător în domeniul comerțului interior. La discuții au fost invitați reprezentanți ai instituțiilor de stat, societatea civilă, mediul academic, dar și reprezentanți ai Asociației Micului Business și deținătorii de patentă. După doar câteva minute, aceștia din urmă au părăsit masa de discuții. Dezbaterile au continuat în absența lor.

Ministerul Economiei propune deținătorilor de patente să se înregistreze ca antreprenori individuali care ar beneficia de o contabilitate simplificată și ar achita un impozit de 2 sau 3 la sută din venitul obținut, informează moldpres.md.

"Suntem unica țară, inclusiv din țările membre ale CSI, care a păstrat patentele, care au fost o soluție temporară de tranziție atunci când Republica Moldova era în perioada de criză în anii 90. Acum această etapă a fost depășită. Avem o mulțime de propuneri moderne. Acest instrument nu a fost modernizat în ultimii 20 de ani și

trage economia Moldovei înapoi", a declarat vicepremierul, ministrul Economiei, Octavian Calmîc.

Ministrul a adăugat că autoritățile propun deținătorilor de patentă să se înregistreze ca antreprenori individuali. Asta le-ar permite să-și mărească cifra de afaceri până la 600 mii de lei, să facă importuri fără achitarea taxelor vamale și să poată comercializa aceste produse cu condiția deținerii certificatelor de calitate necesare și eliberării bonurilor de plată, ca în cazul în care un produs este alterat, cumpărătorul să-l poată restitui.

Reprezentanții Asociației Micului Business care au venit la dezbateri, au părăsit sala înainte de a asculta propunerile Ministerului Economiei.

În prezent, în Republica Moldova activează în bază de patentă în domeniul comerțului în jur de 12 mii de persoane. În context, amintim că pe parcursul ultimelor două săptămâni, reprezentanții micului business au organizat două proteste. Aceștia au cerut să le fie păstrat dreptul de a activa în bază de patentă, care urmează a fi anulat din 1 ianuarie 2017.

43 DE COMPANII DIN R. MOLDOVA AU PRIMIT DREPTUL DE A EXPORTA FRUCTE PE PIAȚA RUSĂ

Serviciul federal privind controlul veterinar și fitosanitar al Federației Ruse a anunțat la începutul săptămânii pe pagina sa oficială de internet că 43 de companii din Republica Moldova pot efectua exportul de fructe și pomezi pe piața rusă.

Rosel'hoznadzor precizează că a luat această decizie ca urmare a unei vizite de monitorizare a experților ruși la Chișinău și garanțiilor oferite de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Livrările de mere, pere și gutui, precum și caise, vișine și cireșe, nectarine, au fost reluate din 22 iulie, "în calitate de experiment".

Inspekția rusă publică lista celor 43 de întreprinderi care au dreptul să realizeze exporturile de fructe și pomezi în Federația Rusă.

Este prima veste bună primită de pomicultorii moldoveni, după ce la 14 martie acest an Serviciul federal rus de supraveghere fitosanitară Rosel'hoznadzor

a suspendat temporar importul de legume și fructe, cu certificate fitosanitare moldovenești, pe piața rusă prin Belarus, relatează moldpres.md. Federația Rusă avea suspiciuni că prin Belarus se fac reexporturi de mere și pere din Uniunea Europeană sub marca Republicii Moldova.

Serviciul federal de supraveghere veterinară și fitosanitară a interzis importul fructelor din R. Moldova pe 21 iunie 2014. Autoritatea rusă a motivat decizia prin faptul că producătorii moldoveni ar fi încălcat cerințele fitosanitare. La mijlocul anului 2015 exporturile au fost reluate cu titlu de experiment, iar numărul companiilor autorizate să facă livrări pe piața rusă a crescut treptat.

Anterior, aproximativ 93 la sută din exporturile de mere, estimate la 43,7 milioane dolari SUA și 80 la sută din exporturile de prune, estimate la 21,1 milioane dolari SUA, erau direcționate spre Federația Rusă.

PENTRU TOȚI CONSUMATORII: PUTEM DEPUNE SESIZĂRI ONLINE A NEREGULILOR DEPISTATE

Începând cu 15 iulie curent, cetățenii pot raporta neregulile cu care se ciocnesc sau pe care le observă zi de zi, accesând site-ul www.impasa.md. Agenția pentru Protecția Consumatorilor (APC), care este partener principal în cadrul acestui proiect, dă asigurări că sesizările vor fi analizate de instituțiile de stat responsabile, iar statutul acestora va putea fi urmărit online.

Prin intermediul acestui site, cetățenii vor putea raporta diferite fraude, inclusiv diferența de preț raft-casă, produs expirat, lipsa informației în limba de stat, fraudă la cântărire, etc. Fiecare cetățean, care a raportat un caz fraudulos pe platformă va primi un

răspuns de la instituția responsabilă în decurs de 30 de zile, fără a se depușca la oficiul instituției pentru a depune o cerere sau pentru a afla statutul acesteia. Platforma este foarte ușor de utilizat, iar procesul de raportare durează mai puțin de 5 minute.

Platforma www.imipasa.md a fost concepută în 2015 de Laboratorul de inovații sociale MiLab, un proiect comun al PNUD Moldova și al Centrului de Guvernare Electronică. Proiectul este susținut financiar de Ambasada Britanică la Chișinău.

CINCI DOSARE DE FINANȚARE A SERVICIILOR DE CONSULTANȚĂ PENTRU LĂRGIREA EXPORTURILOR, APROBATE ÎN CADRUL PROIECTULUI AMELIORAREA COMPETITIVITĂȚII II

Unitatea de Implementare a Proiectului Ameliorarea Competitivității a aprobat alte cinci dosare de finanțare a serviciilor de consultanță pentru lărgirea exporturilor. Companiile planifică să cucerească piețe noi, precum România, Germania și Statele Unite ale Americii.

Un producător de nutrețuri și-a propus să lanseze pe piață un nou produs - nutrețuri pentru porci, vite și păsări, pe bază de recepturi care includ substituirea șrotului de soia prin borhot uscat, produs care să fie vândut pe piața locală și exportat în România. În acest scop, cu sprijinul financiar al PAC Granturi, compania va efectua un audit tehnologic al întreprinderii, optimiza procesele de producere, importa know-how tehnologic și va instrui personalul.

Un alt beneficiar al Proiectului este primul producător de mobilier alternativ de tip bean bag din Moldova. Potrivit managerilor companiei, sunt gata de export cinci modele de bean bag-uri ce pot fi produse din peste 200 de tipuri de piele și stofă. Întrucât piața internă este relativ mică, capacitatea de producere a companiei este

utilizată la doar 20%, astfel bean bag-urile moldovenești ținesc piețele din România, SUA și UE.

Un producător își propune să cucerească piața din Uniunea Europeană și SUA prin blănurile naturale de miei, nutrii, iepuri, caraculi și ovine. În acest scop, compania va efectua, cu sprijinul financiar al PAC Granturi, o cercetare a pieței din România pe segmentul blănurilor și a produselor din blană, a clienților potențiali și preferințelor acestora. Finanțarea din partea Proiectului Ameliorarea Competitivității va permite și identificarea

unor parteneri care ar facilita intrarea produsului pe piața românească, inclusiv pregătirea procesului de export angro, cu perfectarea setului de documente vamale. Un alt serviciu este deschiderea propriu-zisă a unui punct de desfacere cu ajutorul unui consultant local, care sa asiste compania în identificarea localului, amenajarea acestuia conform tehniciilor de vânzări și atragere a clienților, găsirea de personal calificat și instruirea acestuia privind specificul vânzării produselor din blană.

Unicul producător de poliuretan din Republica

Moldova planifică să-și extindă vânzările în România și Germania. Un producător de sisteme de protecție pentru țevi, care în ultimii 14 ani a livrat protectoare din plastic utilizate pentru țevile de forare și extragere a petrolului și a gazelor naturale unor clienți internaționali importanți. Pentru a-și spori competitivitatea la export, compania a solicitat susținere financiară în implementarea unui soft de automatizare a gestionării întreprinderii. Acesta va permite gestionarea centralizată a informației din companie; reacția promptă la modificările pieței, cerințelor clienților, cerințelor legale; identificarea rezervelor interne pentru creșterea volumului producției, calității, satisfacerii clienților.

Cu un buget total de 45 milioane de dolari SUA, PAC II va fi implementat în perioada 2015-2019. Proiectul își propune să îmbunătățească mediul de afaceri prin susținerea Guvernului în implementarea strategiilor orientate spre crearea unui mediu de afaceri favorabil, reducerea constrângerilor și costurilor pentru gestionarea afacerii.

Sursa: uipac.md

GUVERNUL A DAT UNDĂ VERDE. „VA FI CEL MAI MARE PROIECT REALIZAT ÎN R. MOLDOVA”

Guvernul va selecta prin concurs compania care va efectua, prin concesiune, lucrările de prospectare și evaluare a zăcămintelor de gaze naturale și petrol în sudul R. Moldova, potrivit unei hotărâri de Guvern, care a aprobat miercuri condițiile de organizare și desfășurare a concursului, precum și a condițiilor de concesiune.

La concurs vor fi admise companiile cu o experiență internațională de minimum 20 de ani în executarea lucrărilor de prospectare și evaluare a zăcămintelor de petrol și gaze, notează Moldpres. De asemenea, concurenții trebuie să dispună de capacitate managerială specializată, tehnologii, echipament și tehnici avansate. O altă cerință este ca firma ce va depune dosarul la concurs „să fi efectuat investiții de cel puțin 50 mi-

lioane dolari SUA în proiecte de explorare și producere a petrolului și gazului în orice țară a lumii”.

Scopul concesiunii constă în eficientizarea și diversificarea resurselor energetice ale R. Moldova și asigurarea securității energetice a acesteia. Dreptul de desfășurare a lucrărilor de prospectare și evaluare a zăcămintelor de gaze naturale și petrol va fi dat în concesiune pe un termen

de cinci ani, cu ulterioara lor exploatare pe un termen de 40 de ani, cu posibilitatea extinderii acestui termen cu 5 ani, la solicitarea concesiionarului, dar care nu va depăși cumulativ perioada de concesiune de 50 ani.

„Va fi cel mai mare proiect realizat în R. Moldova în cei 25 de ani de independență”, a declarat Valeriu Munteanu, ministru al Mediului.

În prezent, R. Moldova nu dispune de posibilități

financiare suficiente pentru efectuarea lucrărilor de prospectivă / explorări geologice ale hidrocarburilor, de aceea, după efectuarea unui studiu de fezabilitate, s-a decis inițierea parteneriatului public / privat pentru concesiunarea lucrărilor respective.

Lucrările de cercetare geologică pentru gaze și țigete pe teritoriul R. Moldova au început în anii 1947-1953. Lucrările au durat, cu pauze scurte, până în anul 1972, când a fost adoptată hotărârea de a înceta prospecțiunile. În 1995, Guvernul a semnat un acord de concesiune cu Redeco LTD din SUA, care urma să exploreze și să extragă petrol și gaze din sudul țării timp de 20 de ani. În 2007, Executivul i-a retras companiei dreptul exclusiv pentru exploatarea zăcămintelor, deoarece aceasta nu și-a onorat angajamentele.

ADMITERE 2016

START CONCURSULUI DE ADMITERE LA INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT CU PROFIL AGRAR

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare informează că din data de 25 iulie curent a fost dat startul concursului de admitere la studii superioare de licență și master la Universitatea Agrară de Stat din Moldova.

În cadrul sesiunii de admitere 2016, pentru cele 24 de specialități la Ciclul I – studii superioare de licență sunt oferite în total 1060 locuri, dintre care la zi - 415 cu finanțare bugetară, 190 - pe bază de contract și 455 locuri cu frecvență redusă.

Doritorii se pot înscrie la specialitățile (programele de studii) oferite după cum urmează: Contabilitate, Marketing și logistică, Business și administrare, Achiziții, Finanțe și bănci, Economie generală, Drept, Ecologia, Electrificarea agriculturii, Ingineria și tehnologia transport auto, Mecanizare agriculturii, Ingineria mediului, Cadastru și organizarea teritoriului, Evaluarea imobilului, Protecția plantelor, Agronomie, Zootehnie, Horticultură, Silvicultură și grădini publice, Viticultură și vinificație, Biotehnologii agricole, Siguranța produselor agroalimentare, Medicină veterinară, Turism. La specialitățile Achiziții, Evaluarea imobilului, Protecția plantelor, Medicină veterinară admiterea se oferă doar la studii cu frecvență.

Etapele admiterii la studii universitare sunt:

- 25 iulie - 01 august – depunerea cererilor de participare la concursul de admitere;
- 02 august – 03 august – anunțarea rezultatelor intermediare;
- 03 august – 05 august – depunerea actelor în original;
- 05 august – 07 august – anunțarea rezultatelor finale.

Planul de înmatriculare la studii superioare de masterat, ciclul II, la Universitatea Agrară de Stat din Moldova prevede în total 1052 locuri, cu finanțare bugetară 825 locuri și 227 locuri pe bază de contract.

pe bază de contract la următoarele domenii generale de studii: Științe economice, Științe ale naturii, Inginerie și activități inginerești, Arhitectură și construcții, Științe agricole, Servicii publice.

Universitatea Agrară de Stat din Moldova va organiza, după caz, sesiuni suplimentare de admitere, la ambele cicluri, pentru locurile neacoperite, în condiții identice cu cele ale sesiunii de bază, înainte de începutul anului universitar.

Startul concursului de admitere în instituțiile de învățământ profesional tehnic post-secundar (Centre de Excelență și colegii) din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, în total 8 la număr, a demarat la 18 iulie curent. Instituțiile de învățământ oferă pregătirea la 22 specialități din diverse domenii de formare profesională (producția culturilor agricole, prelucrarea alimentelor, medicină veterinară, afaceri și administrare, electrotehnică și energetică, mecanică etc.).

Începând cu anul 2016 au fost incluse noi specialități cum ar fi: Legumicultură și Pomicultură, Amenajarea parcurilor și grădinilor, Siguranța produselor agroalimentare – la Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole, Viticultură și oenologie – Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Marketing - Colegiul Agroindustrial din Ungheni, Planificarea și administrarea afacerilor - Colegiul de Zootehnie și Medicină Veterinară din Brătușeni, Tehnologia produselor de origine animală - Colegiul Agroindustrial din Grinăuți.

Planul de înmatriculare în anul de studii 2016-2017 în instituțiile de învățământ profesional tehnic din subordine prevede în total 1052 locuri, cu finanțare bugetară 825 locuri și 227 locuri pe bază de contract.

AGENȚIA CEHĂ PENTRU DEZVOLTARE AJUTĂ COOPERATIVELE AGRICOLE DIN MOLDOVA SĂ-ȘI DEZVOLTE INFRASTRUCTURA DE POST-RECOLTARE

Recent, **Agencia Cehă pentru Dezvoltare** a oferit cooperativei de întreprinzători AGROASPECT din satul Floreni, raionul Ungheni, în calitate de grant, o linie modernă de sortare și calibrare a merelor. Acum, cei cinci membri ai cooperativei, pot spera la un rezultat mai bun al muncii lor. **"Suntem recunoscători Agenției Cehă pentru Dezvoltare, care, prin intermediul proiectului implementat de organizația neguvernamentală cehă, People in Need, ne-a oferit în calitate de grant această linie modernă de sortare și**

volta întregul lanț valoric de producție. Agricultorii cultivă preponderent mere, prune, viță de vie. Livada de meri și pruni, pe care ne-a arătat-o președintele cooperativei, e îngrijită ca la carte,

monstrându-ne cu mândrie noua achiziție.

Membrii cooperativei au reușit să dezvolte o afacere prosperă în agricultură, s-au ciocnit, însă de problema accesării fondurilor, atunci când a venit timpul să se dezvolte. Ei recunosc, totuși că accesarea acestui ajutor din partea cehilor a devenit posibilă datorită cooperării. **"Cooperarea este o forță. Desigur, la noi această mișcare este abia la început de cale, noi moldovenii cam greu ne cooperăm, nu știu de ce, poate că de vină e mentalitatea noastră. Noi am demonstrat prin propriul exemplu, însă, că atunci când mai mulți fermieri**

tă, pot fi realizate lucruri bune", relatează Anatol Plăcintă.

În prezent, asistența din partea unor astfel de donatori cum este, spre exemplu, **Republica Cehă** este ca o gură de aer proaspăt pentru cei care doresc să se dezvolte în ritmul agriculturii

un exemplu este suportul, oferit de către Agenția cehă pentru dezvoltare (CzDA), prin intermediul proiectului implementat de organizația neguvernamentală cehă People in Need. Acest fapt ne dă posibilitatea să sperăm la un venit mai bun, ne dă

de întreprinzători AGROASPECT, Anatol Plăcintă, atunci când livezile dădora de rod se ascundeau după linia orizontului, m-am gândit la toți oamenii, care, datorită unei frumoase inițiative și datorită unui ajutor generos, oferit în acest caz de poporul ceh au obținut un loc de muncă, o șansă de a-și susține familia.

NOTĂ: Republica Cehă a implementat proiecte de cooperare în domeniul dezvoltării în Republica Moldova din 2001. Proiectele sunt în deplină conformitate cu prioritățile Republicii Moldova în domeniul social (îmbunătățirea calității vieții, asistență socială direcționată etc.), în domeniul alimentării cu apă și canalizării (exploatarea resurselor de apă și introducerea managementului deșeurilor), agricultură (îm-

calibrare a merelor. Pentru membrii cooperativei este un beneficiu extraordinar, căci datorită acestei linii moderne, în anul curent deja vom obține un preț mai bun pentru producția noastră", spune DI Anatol Plăcintă, președintele cooperativei de întreprinzători AGROASPECT.

Membrii cooperativei de întreprinzători AGROASPECT dețin în proprietate circa 500 ha de teren agricol, iar pentru că pun accentul pe cultivarea produselor cu valoare adăugată, a devenit vitală necesitatea de a dez-

iar natura i-a bucurat în acest an cu o roadă bogată, pe care fermierii speră să o vândă cu succes. **"Să știți că într-o afacere cum este a noastră întotdeauna nu ajung bani. Creditele bancare sunt extrem de scumpe, statul, deși ne oferă ceva susținere, nu este în stare să ne ajute pe deplin să ținem pasul cu ritmul de dezvoltare a ramurii. Iată de ce avem nevoie de astfel de asistență. Cu ajutorul unor astfel de proiecte reușim și noi să mergem înainte",** recunoaște fermierul, de-

care au aceleași scopuri – de a munci și de a obține un profit, se unesc laolalt-

moderne. Oamenii de la noi sunt harnici și dornici de a munci, doar că lipsa mijloacelor adesea pune pe brânci orice inițiativă frumoasă. **"Vă spun sincer, când văd că unii se plâng că nu au de lucru, nu-i cred. Eu nu pot sta fără lucru. Împreună cu ceilalți membri ai cooperativei căutăm posibilități de a accesa**

finanțare, deoarece planurile noastre de viitor sunt mari. În acest sens,

posibilitatea să ne facem și planuri de viitor. Ne mai propunem să finisăm construcția depozitului

frigorific pentru păstrarea fructelor cu capacitatea de circa 1300 de tone, mai avem și un alt obiectiv – să înființăm 20 ha de livadă super intensivă de mere, pentru care vom folosi puieți crescuți tot de noi, iar tot ceea ce facem necesită investiții serioase", ne-a mai spus Anatol Plăcintă.

Luându-ne rămas bun de la președintele cooperativei

bunătățirea competitivității și eficacității), precum și în domeniul mediului (decontaminare și reducerea riscurilor de mediu). Agenția cehă pentru dezvoltare (CzDA) este responsabilă de identificarea, elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor de cooperare în domeniul dezvoltării în conformitate cu programul de dezvoltare aprobat în conlucrare strânsă cu țara noastră.

CREȘTE PREȚUL LA ROȘII. AFLĂ CARE SUNT MOTIVELE

Prețul roșiilor pe piețele din țară este în creștere. Aceasta o confirmă și datele înregistrate de Sistemul Informațional de Marketing, implementat de AGROinform. Potrivit portalului agrarista.md, în ultima săptămână, prețurile la roșii au început să se majoreze și la piața din orașul Cantemir. Roșiile se scumesc în mare măsură, sub influența condițiilor climaterice din ultima perioadă, dar și din cauza că în acest an au fost însemănțate suprafețe mai mici cu această cultură. Producătorii agricoli constată că în urma ploilor și a temperaturilor toride, roșiile au fost afectate de diferite boli. Mai mult, în această perioadă a crescut și cererea, urmare a faptului că gospoginele au început

să conserveze roșii pentru sezonul de iarnă. La piața din Cantemir vin să-și vândă producția de roși atât producătorii agricoli din întreg raionul Cantemir, cât și cei din Cahul. Unii comercializează marfa direct consumatorilor, dar o mare parte dintre aceștia o livrează intermediarilor. Actualmente, prețurile de comercializare a roșiilor oscilează între 15,00 – 16,00 lei/kg – cu circa 250% mai scump decât în aceeași perioadă a anului trecut, când roșiile costau 6,00 – 7,00 lei/kg. **(Sursa: AGROinform, Cantemir)**

De altfel, săptămâna trecută AO "Agroinform" din Edi-neț a realizat un sondaj prin care

experții și-au propus să afle ce factori au dus la creșterea prețurilor de comercializare a roșiilor în ultima perioadă.

Astfel, un producător de legume din satul Puhăceni, r-l. Anenii Noi a relatat că unii fermieri au micșorat suprafețele însemăn-

țate cu roșii după ce anul trecut nu prea au avut profit din producerea acestora, cauza fiind prețurile de piață prea mici. Un alt producător mare de roșii, cultivate în câmp deschis, din satul Vișoara, r-l. Edineț ne-a informat, că deja comercializează acest produs la prețuri cuprinse între 5,00 și 8,00 lei/kg, dar producția este expusă spre vânzare în localități mai mari. Mulți producători de legume în sere susțin că în ultimii ani s-au convins de faptul că este mai rentabil să cultive hibrizi mai performanți, ce au o perioadă de păstrare mai mare după recoltare.

Alți respondenți susțin că majorarea prețurilor la roșii este temporară – până când pe piață vor ieși producătorii de roșii crescute

în câmp deschis.

Amintim, că în ultimele zile pe piețele agricole din țară s-au scumpit roșiile. Dacă în prima jumătate a lunii curente prețul mediu angro la roșii era la nivelul de circa 8,00 – 10,00 lei/kg, în a doua jumătate a lunii, acesta înregistrează o cotație medie de 14,00 – 16,00 lei/kg.

În context mai menționăm că pe piața din Kopani (Ucraina), roșiile de seră se comercializează la prețul mediu de 18,00 UAH (14,36 MDL/kg), prețul la roșiile crescute în câmp este de 22,00 UAH (17,55 MDL/kg), iar pe piața din Cluj (România) roșiile de seră sunt comercializate la prețul de 2,50 RON (12,19 MDL/kg). **(Sursa: AGROinform, Edineț)**

EDITORIAL

Stela VDOVÎ
Redactor-șef

ROADĂ BOGATĂ SĂ NE DEA DOMNUL!

Evenimentul anului în agricultură s-a produs! Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru 2016 a fost aprobat de către Guvern. De acum încolo, agricultorii vor avea, cel puțin dreptul să-și planifice investițiile, vor ști pe ce surse financiare și ajutor din partea statului pot conta, vor avea încredere în organele statului (cu doza de scepticism care îi caracterizează, desigur).

Vor avea, totodată mult de lucru (pentru că este cea mai fierbinte perioadă a anului pentru agricultori), vor strânge roada, vor mulțumi Bunului Dzeu pentru rezultate bune, vor căina forțele nestăvilite ale naturii pentru toate intemperiiile care s-au abătut asupra lor, dar vor ieși ÎNVINGĂTORI! Și de această dată. Învingători în fața puterii naturii, în fața atitudinii organelor statale față de toate câte le au de îndurat. ÎNVINGĂTORI!

Roadă bogată, Vă dorim în acest an, să ne ajute Domnul s-o culegem, s-o depozităm, s-o vindem la un preț mai bun, să avem profit din munca pe care am depus-o. Dea Domnul!

Noi, dragii mei cititori, ne vedem peste o lună. Redacția AgroMediaInform pleacă în concediu și Vă dă întâlnire pentru luna septembrie. Să ne auzim de bine!

SCHIMB DE EXPERIENȚĂ PENTRU CRESCĂTORII DE BOVINE

Schimbul de experiență rămâne a fi un exercițiu util și necesar fermierilor. O confirmă chiar producătorii agricoli de fiecare dată când au o astfel de oportunitate!

Recent, membrii cercului de studiu de fermieri - crescători de bovine din mai multe localități din raionul Rîșcani au avut parte de o vizită de studiu în gospodăria SRL „Prodeco-Farm” din orașul Sîngerei. Dar, înainte de plecare fermierii s-au întâlnit cu vicepreședintele raionului Rîșcani pe probleme agrare, D-l Vasile Guțu, care le-a vorbit despre preocuparea conducerii raionului pentru dezvoltarea sectorului zootehnic din regiune, despre oportunitățile de comercializare a laptelui la SA „LACTIS” din or. Rîșcani, dar și despre susținerea financiară din partea acestei întreprinderi, în condițiile în care crescătorii de bovine comercializează laptele la SA „LACTIS”.

În cadrul vizitei, fermierii s-au familiarizat cu tehnologia de întreținere a vacilor de lapte rasa Holstein. Administratorul gospodăriei SRL „Prodeco-Farm”, Ion Grăjdieru i-a informat pe participanți despre înființarea afacerii, despre problemele cu care s-au confruntat, despre oportunitățile de care au beneficiat, dar și despre realizările la momentul actual. La această fermă, unde sunt

implementate tehnologii europene avansate, participanții au făcut cunoștință cu mai multe lucruri, care, după cum mărturisesc ei înșiși, le întâlnesc pentru prima dată, cum ar fi, întreținerea bovinelor în stabulație liberă, rația de hrană cu un tip de nutrețuri pe toată perioada anului, au văzut utilaje de preparare și distribuire a nutrețuri-

lor, atât concentrate cât și grosiere și suculente, au discutat despre creșterea tineretului bovin și a juncilor de prăsilă.

Rasa de bovine Holstein necesită o atenție deosebită la întreținere, de aceea D-l Ion Grăjdieru i-a sfătuit pe participanți să procure animale, care se pot adapta mult mai ușor la condițiile de întreținere și la clima din Republica Moldova, cum ar fi rasele Bălțată cu negru, Simental, Djersei și altele. Administratorul fermei le-a vorbit și despre modul în care pot fi pro-

curat bovinele, în special, de peste hotare și despre accesarea subvențiilor din partea statului pentru această măsură.

Pe parcursul întâlnirii au fost discutate mai multe întrebări și probleme cu care se confruntă majoritatea crescătorilor de animale:

În finalul vizitei, consultantul AFASR, Centrului regional AGROInform, d-l

menținerii fondului genetic al acestora, SubMăsura 1.6.4. Prelucrare primară, ambalare, refrigerare, congelare și păstrare a cărnii, procesare, ambalare și păstrare a laptelui, Măsura 4. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale, SubMăsura 1.7. Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebankare).

Noile tehnologii de întreținere a bovinelor dau posibilitate de a obține o producție înaltă și de calitate, care poate concura cu producția de peste hotare. Folosind tehnica performantă de pregătire și distribuire a nutrețurilor, sala de muls, se reduc considerabil cheltuielile de producere și numărul de angajați. S-a menționat și importanța dezvoltării relațiilor de colaborare, schimbul de experiență dintre fermieri și contribuția organizatorilor în acest aspect.

Totuși crescătorii de bovine spun că ramura merită o atenție mai mare din partea Guvernului R.Moldova pentru ușurarea și îmbunătățirea întreținerii bovinelor, apărarea pieței autohtone și majorarea prețurilor de achiziție a produselor animaliere.

Asociația Femeilor
de Afaceri din Sectorul
Rural, Rîșcani

RECOMANDĂRI ANSA PENTRU CONSUMATORI ÎN PERIOADA ESTIVALĂ

Având în vedere perioada cu temperaturi înalte (caniculă), ANSA adresează consumatorilor următoarele recomandări și sfaturi la procurarea și consumarea produselor alimentare pentru a evita toxinfecțiile alimentare procurate produsele alimentare numai din unități comerciale sau spații autorizate sanitar-veterinar și evitați produsele care nu corespund cerințelor organoleptice.

Sfaturi la cumpărarea produselor alimentare în perioadele cu temperaturi înalte:

1. verificați caracteristicile produsului (miros, culoare, aspect, gust etc) având în vedere că temperaturile înalte favorizează procesul de alterare

a produselor alimentare, refuzați produsele care prezintă caracteristici de produs alterat (miros acru, aspect spongios de început de fermentare, produs deformat și consistența moale-inghețată, ambalaje deformat, etc);

2. atunci când cumpărați produse alimen-

tare, acordați atenție deosebită ambalajului. În cazul în care ambalajul este bombat, prezintă deformări sau este rupt înseamnă că produsul nu mai prezintă deplină siguranță pentru consumator, evitați să achiziționați astfel de produse;

3. verificați dacă este

respectată temperatura la care este expus la vânzare produsul alimentar ales (temperatura menționată de producător pe etichetă ce însoțește produsul trebuie să coincidă cu temperatura la care este expus la comercializare produsul achiziționat);

4. nu recongelați un produs alimentar după ce acesta a fost decongelat, dacă producătorul interzice aceasta acțiune (prin menționare pe etichetă);

5. fiți atenți la legumele și fructele comercializate în cadrul piețelor în spații deschise unde temperatura mediului ambiant foarte înaltă, astfel este afectată calitatea produselor

(deshidratare, accelerarea procesului de alterare, ofilirea verdețurilor etc);

6. verificați cu atenție data durabilității minime, data limită de consum a produselor (termen de valabilitate);

7. la cumpărarea produselor alimentare solicitați și păstrați bonul de casă pentru a putea proba în cazul în care doriți să reclamați calitatea unui produs;

Vă sfătuim ca după procurare să păstrați produsele conform indicațiilor înscrise de producător pe ambalajul produsului.

Evitați procurarea alimentelor din locuri neautorizate. În scopul evitării îmbolnăvirilor și pentru protejarea sănătății consumatorilor, ANSA în-

curajează consumatorii să nu susțină comercializarea produselor alimentare de origine animală sau non-animală din spații improvizate, nesupuse controlului sanitar-veterinar sau în stradă. Comerciantul respectiv nu are posibilitatea să asigure condițiile optime de transport, depozitare și comercializare, existând riscul achiziționării unui produs neconform sau chiar nesigur care vă poate afecta sănătatea.

În cazul în care se constată nereguli, care ar putea pune în pericol sănătatea publică, consumatorii sunt rugați să sesizeze reprezentanții Direcțiilor Teritoriale pentru Siguranța Alimentelor sau să apeleze **Linia Fierbinte ANSA 080080033.**

BANI DE LA UE PENTRU FERMIERII CARE REDUC PRODUCȚIA DE LAPTE!

150 de milioane de euro este bugetul anunțat de comisarul european pentru agricultură și dezvoltare rurală, Phil Hogan, în vederea derulării unei scheme de reducere a producțiilor de lapte. Măsura va funcționa la nivel european, așa că toți fermierii vor avea șanse egale de a accesa banii, însă oficialul european a recunoscut în fața europarlamentarilor că regula principală va fi "primul venit, primul servit" și că va exista un maxim de control asupra țărilor care acum fac supraproducție de lapte.

În total, bugetul pentru ajutorul excepțional se ridică la 500 de milioane, din care 350 de milioane sunt direcționate direct statelor membre, în timp ce restul banilor vor susține reduce-

rea producției de lapte.

Deși nu s-au formulat criterii clare de eligibilitate, presa de specialitate din statele comunitare indică faptul că fermierii vor putea primi o supra-subvenție pe

fiecare litru de lapte scos din producție. Se vor lua în considerare lunile octombrie, noiembrie și decembrie și se va face o comparație cu ce s-a livrat în anul precedent. Pentru fiecare litru redus, crescătorul va beneficia de un ajutor vehiculat de 14 eurocenți. Cu alte cuvinte, dacă o fermă a produs anul trecut 30.000 de litri de lapte în octombrie, noiembrie și decembrie, iar anul acesta, pentru aceleași luni, livrează doar 20.000 de litri, va primi un sprijin de 1.400 de euro (diferența

de cantitate înmulțită cu 0,14 euro/litru).

Se așteaptă ca regulile de accesare a sprijinului

suplimentar pentru sectorul laptelui să fie anunțate în luna septembrie, iar din octombrie, schema de reduce-

rea a producțiilor să intre în funcțiune la nivelul UE.

Sursa: agointel.ro

CUM SE VA MODIFICA PRODUCȚIA ȘI CONSUMUL DE BIOCOMBUSTIBILI LA NIVEL MONDIAL

Producția de biocarburanți la nivel mondial dar și consumul acestora vor înregistra o creștere de 14 procente până în anul 2020, potrivit estimărilor anunțate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO).

Concret, în următorii patru ani, producția de biocombustibili ar trebui să ajungă la 37,9 miliarde de litri, de la 33,2 miliarde litri cât se estimează că se va obține în 2016, în timp ce consumul este prognozat să crească la 38,1 miliarde de litri în 2020, față de

cei 33,5 miliarde litri luați în calcul pentru acest an.

Mai puțin de jumătate din creșterea producției de biodiesel prevăzută ar urma să fie susținută de uleiurile vegetale, deși producția pe bază de deșeuri se estimează că va spori cu 53%, până la 4,4 miliarde de litri. Creșterea producției de biocarburanți obținuți din deșeuri și reziduuri agricole este susținută în principal de SUA și Uniunea Europeană.

De asemenea, OCDE preconizează o creștere mai modestă, de doar 5%, a producției de etanol la nivel mondial, de la 119,3 miliarde litri la 125,1 miliarde litri, respectiv a con-

sumului de etanol, de la 119,9 miliarde litri la 126,1 miliarde litri, jumătate din această creștere datorându-se producției de trestie de zahăr din Brazilia și Thailanda.

Raportul prezice o re-

venire a prețurilor internaționale pentru etanol și biodiesel în termeni nominali, luând în considerare evoluția pieței petrolului crud.

Sursa: agointel.ro

ECO-DRONA VA AJUTA FERMIERII SĂ LUPTA CU INSECTELE DĂUNĂTOARE

Cercetătorii danezi sunt implicați în dezvoltarea unei drone care să deservească fermele ecologice, confruntate cu pierderi însemnate de producție din cauza dăunătorilor din culturi. Potrivit BBC News, eco-drona va ajuta fermierii să lupte cu insectele dăunătoare, fără a utiliza substanțe chimice, folosindu-se exclusiv de forța naturii. Concret, din aer ar urma să fie împrăștiată o cantitate suficient de mare de gărgărițe și acarieni care să protejeze culturile, fără a lăsa un impact negativ asupra mediului înconjurător.

„Provocarea noastră este de a dezvolta un utilaj de

milioane coroane (echivalentul a aproximativ 1,3 milioane euro).

Într-o primă fază, eco-dronele vor fi utilizate pentru a proteja suprafețele de teren mai mici, cum ar fi plantațiile cu pomi de Crăciun, culturile leguminoase și cele de căpșuni. Ministrul danez al Mediului și Alimentației a salutat inițiativa, spunând că această invenție va fi un pas important pentru agricultura ecologică.

„Ne aflăm deja în procesul de construire a prototipurilor și căutăm soluții care să ne permită să observăm și să prevenim invaziile cu insecte. Eco-drona ne ajută să mișcăm eficient populații de insecte

împrăștiat care se poate răspândi insectele, fără a le distruge. În același timp, acestea trebuie să mănânce dăunătorii înainte de a ajunge, la rândul lor, hrană pentru păsări”, a declarat Soren Wiatr Borg, profesor asociat la Universitatea de Sud a Danemarcei. În proiect mai sunt implicate Universitatea din Aarhus, dar și compania de tehnologie Ecobotix, iar pentru implementarea sa guvernul danez a alocat suma de 8,4

folositoare care să lupte pentru combaterea celor dăunătoare”, a declarat la rândul său Anders Petersen, purtător de cuvânt la Ecobotix.

Anul trecut, Statele Unite ale Americii au aprobat utilizarea unei drone de pulverizare a culturilor cu pesticide. Drona, de tip Yamaha Rmax, este un elicopter pilotat de la distanță care au fost utilizate anterior pe plantațiile de orez din Japonia.

FMI A ÎNRĂUȚĂȚIT PERSPECTIVA DE CREȘTERE A ECONOMIEI MONDIALE

Fondul Monetar Internațional (FMI) a înrăutățit pentru a cincea oară în ultimele 15 luni estimarea de creștere a economiei mondiale în 2016 și 2017, din cauza incertitudinilor provocate de votul privind ieșirea Marii Britanii din UE (Brexit), transmite Reuters, citată de Agerpres.

Anul acesta, economia mondială ar urma să înregistreze o creștere de 3,1%, față de un avans de 3,2% estimat de FMI în aprilie, în timp ce anul viitor expansiunea ar urma să ajungă la 3,4%, față de un avans de 3,5% prognozat anterior.

De asemenea, FMI a revizuit în scădere estimările privind evoluția economiei Marii Britanii deoarece această țară va

fi cea mai afectată de incertitudinile provocate de Brexit. Anul acesta, economia britanică ar urma să înregistreze o creștere

de 1,7%, față de un avans de 1,9% estimat de FMI în aprilie, în timp ce anul viitor expansiunea ar urma să ajungă la 1,3%, față de un avans de 2,1% prognozat anterior.

În ciuda recentelor îmbunătățiri din Japonia și Europa și a redresării parțiale a prețurilor materiilor prime, Brexitul a creat o sporire semnificativă a incertitudinii care va afecta investițiile, încrederea consumatorilor și a piețelor, avertizează instituția financiară internațională.

Sursa: agerpres.ro

CAPCANE CU FEROMONI, PENTRU O GRĂDINĂ FĂRĂ INSECTE DĂUNĂTOARE

Vara este sezonul preferat al insectelor dăunătoare, întrucât se pot împerechea în voie în grădina ta, la umbra pomilor sau printre straturile de legume. Nu îți dai seama de prezența lor, decât după ce îți atacă plantaseși atunci poate fi deja prea târziu. De ce să dai bani pe insecticide, când ai la dispoziție un aliat excelent în lupta cu odioasele insecte: **capcanele cu feromoni**.

Feromonii sunt arme puternice de seducție nu doar pentru oameni, ci și pentru insecte. Desigur, nu este vorba despre aceiași feromoni, însă au un scop bine stabilit: atragerea masculilor într-o capcana pentru a diminua pagubele pe care le pot face în grădina.

CAPCANE CU FEROMONI - MAI BINE PREVII, DECÂT SA TRATEZI

Este indicat să apelezi la capcane cu feromoni pentru a depista din timp ce insecte își fac veacul în grădina ta. De multe ori, insecte

tele mature nu provoacă pagube atât de mari precum larvele. Adulții doar se împerechează și depun ouă pe plantele tale, iar larvele care ies din ouă rod frunzele și provoacă prejudicii.

CUM FUNCȚIONEAZĂ ACESTE CAPCANE CU FEROMONI

Capcanele cu feromoni dispun de o capsulă ce emană particule de parfum (substanță excitantă a femelei). Masculii simt feromonul

și îl urmăresc până se prind pe suprafața lipicioasă a capcanei. Credeau ca vor da de femele, dar s-au înșelat.

AVANTAJELE FOLOSIRII UNEI CAPCANE CU FEROMONI

Este bine să știi că aceste capcane cu feromoni nu sunt toxice pentru om sau pentru plante, însă este o metodă eficientă de depistare a insectelor dăunătoare din grădină, fără a utiliza substanțe

chimice. Capcana emite feromoni specifici fiecărei specii de insecte în parte.

Capcanele cu feromoni pot fi folosite de mai multe ori, prin simpla schimbare a capsulei cu feromoni. Raza de acțiune a feromonului se întinde pe 20 de metri pătrați și poți amplasa mai multe capcane în grădină, în special în preajma pomilor fructiferi care tind să fie atacați de insecte în această perioadă.

DEZAVANTAJELE CAPCANELOR CU FEROMONI

Multe capcane cu feromoni nu sunt rezistente în fața intemperiilor - vânt puternic, ploii frecvente și intense. În plus, majoritatea capcanelor atrag doar insectele adulte, deși mult mai dăunătoare sunt larvele.

INSECTE VIZATE DE CAPCANE CU FEROMONI

Cu ajutorul unor capcane cu feromoni poți depista prezența în

grădina ta a următoarelor insecte dăunătoare: moliile, musca morcovului, musca cepei, musca verzei, musca usturoiului, musca/viermele cireșelor, viermele mărilor/părului/prunului, fluturile de noapte, Diabrotica (vierme de porumb), omizi și multe alte insecte.

TIPURI DE CAPCANE CU FEROMONI

Capcane cu feromoni sub formă de borcan - seamănă cu un borcan sau o pânză. Capcane cu feromoni sub formă de triunghi - seamănă cu un cort și dispun de o bandă adezivă pe care se pot prinde insectele. Unele capcane cu feromoni pot fi folosite și în casă, pentru a depista prezența moliilor, a musculițelor, a țânțarilor sau a altor insecte. Pot fi amplasate și pe terasă sau balconul unei case și, în general, în orice loc unde știi că poți avea invazie de insecte dăunătoare.

Sursa: gradina.acasa.ro

3 MODURI SIMPLE ȘI RAPIDE DE A SCĂPA DE MELCI ȘI LIMACȘI

Melcii pot fi un adevărat pericol pentru grădină. Aceste creaturi mici atacă spanacul, varza și salata, dar pot ataca și straturile de flori ori ale legume. Iată patru modalități naturale de a scăpa de micii invadatori.

1. COJI DE OUĂ

Sparge cojile de ouă în bucăți mici și presară-le în jurul plantelor pe care vrei să le protejezi. Melcii le vor ocoli, deoarece sunt mult prea abrazive pentru corpurile lor. În locul cojilor de ouă poți folosi cafea măcinată.

2. AMESTECĂ SOLUL CU MENTĂ

Melcii și limacșii urăsc mirosul mentei. Poți scăpa rapid de aceste insecte dacă toci mărunț mentă și o „ascunzi” în sol.

3. PLANTEAZĂ ROZMARIN, MENTĂ SAU CIMBRU

O modalitate simplă și eficientă de a scăpa de melci și limacși este să plantezi între straturile de legume sau de flori, plante aromatice precum rozmarin, mentă și/sau cimbru. Mirosul acestora le va ține la distanță pe micile târătoare. În plus, te poți bucura de beneficiile acestor plante aromatice.

Sursa: gradina.acasa.ro

GRĂDINA DE LEGUME PE PATURI RIDICATE: O SOLUȚIE PENTRU A CREȘTE PRODUCȚIA PE SUPRAFEȚE MICI

Grădinăritul pe paturi ridicate este o soluție la care apelează tot mai mulți cultivatori de legume care lucrează suprafețe mici de teren și care doresc ca spațiul să fie funcțional nu doar pentru producție.

Dar ce înseamnă, în fapt, sintagma "pat ridicat"? Ridicatul indică faptul că nivelul solului în pat este mai mare decât a solului din jur, iar pat înseamnă o dimensiune

rilor ridicate este că reușesc să aducă o producție foarte bună pe metru pătrat exploatat. Față de o cultură obișnuită de legume unde vorbim de circa 0,6 kilograme/mp producție pe an, la paturile ridicate, recolta medie este de 2 kilograme/mp. Ca și sistem de cultură, trebuie subliniat că paturile nu necesită spațiu între rânduri și nu sunt tasate sau călcate, iar legumele sunt plantate la distanțe

suficient de mică pentru a lucra, efectiv, o suprafață de teren.

Un pat înălțat nu trebuie să aibă mai mult de 4 metri lungime, iar lățimea convenabilă pentru a lucra un pat este de 1,25 metri. Se folosește de regulă înrămarea cu scânduri de lemn, dar se pot utiliza și alte materiale, eventual reciclate.

Avantajul major al patu-

mai mari pentru a evita aglomerarea, însă destul de apropiate pentru a nu lăsa buruienile să se dezvolte.

Paturile îmbunătățesc condițiile de sol, întrucât compactarea acestuia ar putea să reducă producția de legume cu până la 50%. Ori la paturile ridicate, acest fenomen este redus și, în plus, pământul lor este mai bogat printr-un conținut și

sârmă, iar pentru buruieni se poate folosi folia.

Un alt avantaj al paturilor de legume este utilizarea eficientă a apei și, de cele mai multe ori, se optează pentru irigarea prin picurare.

Poziționarea paturilor ridicate de grădină se face pe poziția nord-sud, ceea ce ajută ca lumina să cadă pe ambele părți. Culturile de talie mică se vor amplasa în partea de nord a grădinii, în timp ce paturile cu culturi mai înalte - fasolea, mazărea pe spalier sau tomatele, se vor așeza pe axa est-vest.

Ca și compoziție, din volumul paturilor ridicate, cel puțin o treime se pune pământ, o altă treime compost și o ultimă treime pământ nisipos pentru un drenaj mai bun.

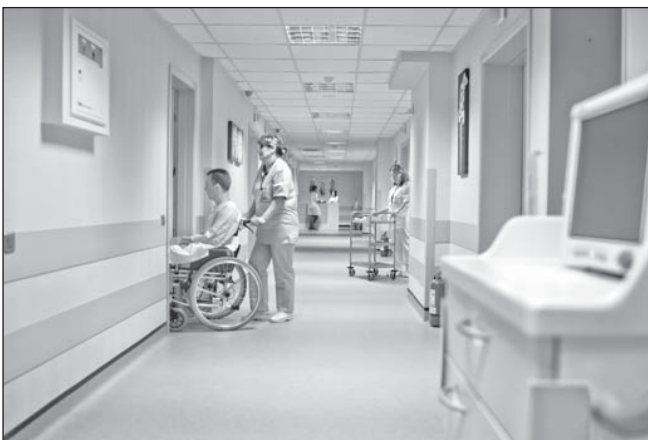
Sursa: agointel.ro

ÎN MOLDOVA VOR FI CREATE ȘCOLI DE INSTRUIRE A PACIENȚILOR

Despre noul Program național de promovare a sănătății, aprobat recent de Guvern am mai scris și în numerele precedente. De această dată venim cu alte precizări și detalii referitor la programul care își propune să modifice atitudinea oamenilor față de propria sănătate și să îmbunătățească cunoștințele atât a tinerilor, cât și a adulților în domeniul promovării sănătății. Unul dintre obiectivele propuse este ca până în 2020 să fie inițiată și extinsă Rețeaua Europeană de „Școli care promovează sănătatea” în cel puțin 50% din instituțiile preuniversitare.

Noul Program național mai prevede crearea școlilor de instruire a pacienților chiar în instituțiile medicale. Printre beneficiari se vor număra femeile gravide, familiile tinere, pensionarii și bolnavii de diabet sau

hipertensiune arterială. Aceștia vor fi informați în legătură cu prevenirea și controlul bolilor de care suferă. Totodată, documentul presupune și desfășurarea campaniilor de comunicare și de schimbare a compor-

tamentului, mai ales a grupurilor vulnerabile și a tinerilor. Astfel, până în 2020 trebuie să crească nivelul de conștientizare a populației în legătură

cu beneficiile unui mod de viață sănătos cu 30% pentru populația adultă și cu 50% pentru tineri. O altă prevedere a actului legislativ este creșterea

capacităților specialiștilor din diferite domenii în promovarea sănătății. În acest sens, programele de instruire și educație continuă a acestora vor fi actualizate și vor avea un acces mai mare la informații privind reducerea factorilor de risc și profilaxia bolilor.

Programul național de promovare a sănătății pentru 2016-2020 este al 3-lea document de acest fel, primul fiind realizat în 1999. Bugetul estimat pentru implementarea prezentului Program este de 138,35 milioane lei și reiese din volumele

bugetului public național și granturile oferite de donatorii externi.

Menționăm că aproximativ 70% dintre decesele premature ale adulților sunt cauzate de un mod de viață nesănătos începând cu perioada adolescenței. În comunicatul ministerului sănătății se arată că peste 10% din populația adultă (18-69 ani) nu practică activitatea fizică zilnic, 75% din populația țării, de vârstă cuprinsă între 16-55 de ani, sunt consumatori de alcool și 48% dintre bărbați și 8% dintre femei fumează.

UN STUDIU ARATĂ CĂ PRUNELE POT PREVENI O MALADIE CARE UCIDE MILIOANE DE OAMENI

Un studiu recent al cercetătorilor de la Universitatea din Berlin a arătat că oamenii care consumă zilnic timp de 3 săptămâni cel puțin 6 prune proaspete sau uscate au mai puține probleme medicale cu oasele, cu nivelul de colesterol LDL și cu posibilitatea de a avea cancer de colon.

Prunele au și proprietăți diuretice, de stimulare a sistemului nervos, decongestive, hepatice, detoxicante și laxative. Aceste fructe ameliorează stările inflamatorii ale ficatului și splinei. De asemenea, prunele și sucul proaspăt pregătit din ele contribuie la scăderea acidității sucului gastric, ceea ce le face să fie un mijloc de tratament auxiliar în gastrite, ulcer stomacal și duodenal. Prunele îmbunătățesc semnificativ starea bolnavilor de ateroscleroză, colecist, hipertensiune și rinichi.

Resveratrolul care se găsește și în compoziția prunelor închise la culoare, între indigo și negru și

vișiniul cel mai închis, este un colorant polifenolic, considerat cel mai puternic antioxidant cunoscut până acum, de 4-5 ori mai puternic decât betacarotenul, de 50 de ori mai puternic decât vitamina E și de 20 de ori mai puternic ca vitamina C.

Sucul de prune, ca și fructul întreg, de altfel, este un laxativ natural, lucru pe care îl știu multe persoane cu probleme digestive și care adesea apelează la această băutură. Ca laxativ natural, sucul de prune contribuie la eliberarea toxinelor din organism, dar și la eliminarea excesului de grăsimi. Ceea ce trebuie

să știi e că pentru a pierde din greutate trebuie să bei zilnic două pahare de suc de prune.

Pruna este și un fruct care are puternice calități energizante. Acest lucru se datorează zaharurilor pe care le conține și care potențează capacitatea energetică a organismului, intervenind și stimulând sistemul muscular și nervos. Pentru cei care depun eforturi fizice mari, se recomandă mai ales folosirea fructelor uscate, deoarece au o valoare energetică de cinci ori mai mare decât cele proaspete.

ALTE BENEFICII ALE CONSUMULUI DE PRUNE

Stimulează memoria – Dacă mănânci cel puțin trei prune pe zi, antioxidanții puternici din acestea te ajută să elimini celulele deteriorate care îți afectează memoria?

Ideale la dietă – Prunele sunt sărace în calorii, ceea ce înseamnă că sunt

benefice dietei tale. Fiecare prune conține 30 de calorii, adică 1,5% din kaloriile recomandate pentru fiecare zi pentru o dietă bazată pe 2.000 de calorii pe zi.

Previn bolile de inimă – Prunele sunt foarte sărace în grăsimi, fiecare fruct conține mai puțin de 0,2 grame. În plus, ele nu conțin grăsimi saturate, care pot crește riscul atacului de cord prin creșterea colesterolului.

Bogate în vitamina C – Prunele sunt o sursă bună de vitamina C, fiecare fruct conține 7% din aportul recomandat zilnic.

Sunt pline de carbohidrați buni – Dacă dieta pe care o ții interzice consumul de carbohidrați, prunele pot fi printre puținele fructe pe care le poți consuma.

ATENȚIE ÎNSĂ! Prunele uscate au o concentrație mare de carbohidrați care stimulează pancreasul să secrete insulină, așa că limitați-vă la a consuma prune proaspete, dacă nu vreți să aveți probleme cu glicemia și un risc crescut de a face diabet.

Fructele proaspete de prun se folosesc și în cosmetică pentru tenurile cu pori deschiși. Ele se zdrobesc și se așază pe față, realizând o mască astringentă, timp de 20 de minute, după care se spală cu apă caldă.

Sursa: frunza-verde.ro

PERICOLUL ASCUNS DIN APARATELE DE AER CONDIȚIONAT

Este posibil să te alegi cu o răceală de la aerul condiționat, dar nu din cauza curentului, cum ne-am obișnuit să credem, ci din cauza microorganismelor care se strâng în aparat. Poți face gripă, răceală și alte infecții ale tractului respirator, otită, dar și boala legionarului, un tip de pneumonie declanșată de bacteria Legionella care iubește aparatele de aer condiționat. Bacterii, viruși, ciuperci, într-un aparat de aer condiționat poți să găsești toată gama de patogeni.

Rinita, faringita, amigdalita, și alte infecții ale

cum se cuvine aparatul de aer condiționat. Desigur, cei mai expuși acestui risc sunt copiii și bătrânii.

Tot din cauza aerului uscat vor avea probleme cei care suferă cu sinusurile. Acestea devin mai vulnerabile în fața inflamațiilor, infecțiilor și iritanților. Soluția: folosește un spray nazal cu soluție salină sau un umidificator care îți va proteja și pielea împotriva uscăciunii excesive.

O altă problemă este temperatura pe care o obții cu ajutorul aerului condiționat. Venind din canicula de afară ai tendința să setezi aparatul pe o temperatură mult prea joasă, iar diferența aceasta este per-

tractului respirator superior sunt frecvente pentru că aerul condiționat creează un mediu rece și uscat, ideal pentru virușii răcelii. Mucoasa nazală uscată este mai sensibilă în fața atacurilor, deci ai mari șanse să răcești dacă nu îngrijești

culoasă, putând duce la șoc termic, mai ales la copii.

Temperatura ideală pe care să setezi aerul condiționat este cu câteva grade mai mică decât cea de afară și în niciun caz mai jos de 24-25 de grade Celsius.

Sursa: realitatea.net

MESAJUL AMBASADEI TURCIEI LA CHIȘINĂU CĂTRE TURIȘTII MOLDOVENI: NU EXISTĂ PERICOL ÎN ZONELE DE ODIHNĂ

După ce în seara zilei de 15 iunie un grup al forțelor militare turce au încercat să producă o lovitură de stat în câteva orașe ale țării, în special în Ankara și Istanbul, Ambasada Turciei la Chișinău vine cu un mesaj către turiștii moldoveni care își petrec vacanța pe litoralul turc.

„Conform informațiilor, niciun turist moldovean nu a fost afectat. Nu ar trebui să fie nicio îngrijorare cu pri-

vire la turiști, fiindcă printre cei arestați și bănuți se află doar cetățeni turci. Măsurile de securitate au fost întărite.

Toate locațiile turistice sunt supravegheate video 24/24, în special aeroportul din Antalya”, a declarat într-o conferință de presă ambasadorul turc la Chișinău, Mehmet Selim Kartal.

Diplomatul a mai adăugat că moldovenii trebuie să decidă singuri dacă vor să meargă sau nu în Turcia.

„Dar nu este un pericol acut în locurile turistice. Nu se fac atacuri asupra acestor destinații. Acțiunile sunt contra statului, guvernului și națiunii, nu asupra turiștilor”, a mai spus Kartal.

Potrivit statisticilor, anual 130.000 de moldoveni își petrec vacanța în Turcia.

FRANȚA VA PROTEJA OBIECTIVELE TURISTICE CARE AR PUTEA FI ȚINTA TERORIȘTILOR, DAR NU POATE GARANTA UN RISC ZERO

Franța se va concentra vara aceasta pe protejarea posibilelor obiective ce ar putea deveni ținte ale teroriștilor, precum „locațiile turistice, plajele și marile evenimente culturale și sportive” a declarat luni ministrul francez de interne, Bernard Cazeneuve, citat de agenția EFE.

„Nu se poate garanta un risc zero. Trebuie să le spunem adevărul francezilor”, a subliniat Cazeneuve după ce a participat la un Consiliu de miniștri restrâns ce a reunit sub conducerea președintelui Francois Hollande miniștrii

cu atribuții în domeniul siguranței naționale.

Încercând să combată criticile potrivit cărora guvernul nu a luat măsurile adecvate de securitate pentru a preveni atacul terorist de la Nisa, Cazeneuve a menționat că „nicio dată până acum Franța nu s-a confruntat cu o astfel de amenințare”, o referire la grupările teroriste care infiltrează foști combatanți jihadiști în Franța și la așa-numiții „lupi solitari” care acționează autonom fără să primească sprijin de la vreo grupare de acest fel.

Sursa: agerpres.ro

ÎN MOLDOVA AR PUTEA FI INTERZISĂ VÂNĂTOAREA A 13 SPECII DE ANIMALE

La propunerea Ministerului Mediului, în lista animalelor interzise pentru vânat au fost incluși mistreții, cu excepția teritoriilor arendate special pentru vânătoare, precum și cerbii, câprioarele, iepurii și unele specii de păsări acvatice. Restricțiunile se răsfrâng asupra pădurilor aflate în subordinea agenției Moldsilva.

Potrivit autorilor proiectului de lege, interdicția poate contribui la

sporirea populației de animale sălbatice în plantațiile forestiere ale țării. Astfel, autoritățile speră că în urma aplicării acestor măsuri numărul mistreților ar putea crește mai bine de două ori.

La rândul său, interzicerea vânătorii iepurilor de câmp, introdusă în anul trecut, a contribuit la înmulțirea acestora de la 73 de mii până la 103 mii.

Vulpile pot fi vâdate în afara

fondului forestier al agenției Moldsilva în paralel cu alte animale a căror vânătoare este permisă.

Sursa: sputnic.md

CELE MAI ABSURDE PLÂNGERI ALE TURIȘTILOR: „PEȘTI ÎN MARE” SAU „PLAJE CU PREA MULT NISIP”!

Plaje cu prea mult nisip și prezența peștilor în mare se numără printre cele mai absurde și bizare plângeri ale turiștilor britanici din concediile petrecute de aceștia în străinătate. Reclamațiile au fost menționate pe Twitter, pe un cont dedicat vacanțelor britanicilor. Este de așteptat ca lista de plângeri inedite să crească în mod considera-

bil în sezonul estival. Sub protecția anonimatului, un turist își exprimă „groaza” legată de prezența peștilor în mare.

„Nimeni nu ne-a avertizat despre asta. Copiii erau de-a dreptul terifiți”, a scris bărbatul. Un alt utilizator de Twitter și-a împărtășit nemulțumirea legată de disconfortul creat de „plaja cu prea mult nisip”.

O doamnă s-a plâns de faptul că a cerut pentru ea și logodnicul ei o cameră cu două paturi separate, în schimb au primit un pat matrimonial, iar acum este însărcinată.

O altă turistă a fost nemulțumită de faptul că soțul său, care venise să se odihnească, a fost deranjat de imaginea doamnelor care făceau plajă fără sutien.

Un alt britanic a susținut că a fost neplăcut impresionat de faptul că fasolea servită la micul dejun nu a fost de marca sa preferată.

Pe lista nemulțumirilor absurde figurează și plângerea unui turist, deranjat de castelele de nisip construite pe plajă de copii mult prea gălăgioși.

Sursa: one.ro

ASOCIAȚIILE CU PROFIL DE TURISM RECEPTOR DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA AU ÎNCHEIAT UN ACORD DE COLABORARE

În data de 20 iulie la Chișinău s-a desfășurat „AN-TRIM Incoming Travel Forum”, în cadrul căruia asociațiile cu profil de turism receptor din Republica Moldova și România au încheiat un acord de colaborare. Evenimentul a fost organizat de Asociația Națională pentru Turism Receptor din Moldova (ANTRIM).

Scopul evenimentului a fost de a crea o platformă de colaborare între actorii din toate domeniile conexe industriei turismului, care, unindu-și eforturile, să-și amplifice rezultatele. Astfel se va contribui la crearea unei

imagini destoinice a țării, atât pentru conaționali care își doresc să revină acasă și să inițieze o afacere în acest domeniu, cât și pentru partenerii internaționali, care oferă suport strategic în

dezvoltarea acestei industrii complexe.

„Organizarea unui eveniment dedicat primordial turismului receptor s-a dovedit a fi pentru noi o necesitate, pentru a consolida poziția și viziunea sectorului, și de a crea relații de durată atât între reprezentanții mediului de afaceri, cât și cu partenerii guvernamentali, donatorii străini și omologii noștri din alte țări. Au fost abordate subiecte sensibile care trebuie conștientizate de sector, pentru a identifica împreună cele mai bune soluții pentru industrie” a declarat Emilian Dzugas, Președinte ANTRIM.

„Numărul turiștilor străini

care aleg Moldova drept destinație este în continuă creștere și, deoarece considerăm că există un mare potențial, vom oferi întregul suport pentru dezvoltarea domeniului. Mizăm pe consolidarea unor opinii comune cu prestatorii de servicii de turism din regiune și formarea unei platforme unice publice-private de implementare a acțiunilor de dezvoltare a turismului la nivel de țară”, afirmă Stanislav Rusu, Director General Agenția Turismului a Republicii Moldova.

În cadrul forumului, Asociația Națională pentru Turism Receptor din Moldova (ANTRIM) și Asociația de Incoming România (AIR) au

semnat un acord de parteneriat în vederea dezvoltării relațiilor de colaborare în domeniul turismului dintre cele două asociații și a relațiilor de afaceri dintre membrii acestora. Semnarea acordului va facilita dezvoltarea și promovarea de noi produse turistice regionale Republica Moldova România.

„Dezvoltarea de produse turistice calitative va permite Moldovei să devină mai competitivă ca destinație turistică. În acest scop, USAID adoptă o abordare complexă la nivel de industrie, cu un accent deosebit pe consolidarea capacităților companiilor de turism și operatori, asociațiilor din sector și agenției guverna-

mentale de profil”, remarcă Geeta Raj, Ofțier de Programe USAID.

Începând cu anul 2013, cu suportul USAID au fost realizați pași importanți pentru brandingul, poziționarea și promovarea Republicii Moldova drept destinație turistică, fiind definită și oferta turistică a țării. Pentru a spori atractivitatea Moldovei din punct de vedere istoric, cultural și gastronomic, precum și pentru a valorifica tradițiile milenare în vinificație, turismul vinicol a fost identificat ca fiind produsul turistic cu cel mai mare potențial de creștere.

Sursa: antrim.md

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!

MUȚI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova
Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md 7/21/2016

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	7.00	12.00	11.00	7.00	10.00	8.00	10.00	10.00	10.00	10.00	12.00	10.00	7.00	9.00	8.00
Cartofi timpurii	3.50	4.00	3.50	2.50	3.50	2.80	3.00	4.00	3.50	3.00	5.00	4.00	4.00	5.00	4.00
Castraveți	-	-	-	7.00	8.00	7.00	7.00	8.00	7.50	12.00	14.00	12.00	9.00	10.00	10.00
Ceapă galbenă	3.50	4.00	4.00	2.50	3.50	2.80	4.50	5.00	5.00	5.00	6.00	5.00	3.00	4.00	4.00
Ciuperci Champignon	-	-	-	-	-	-	25.00	30.00	25.00	35.00	35.00	35.00	30.00	30.00	30.00
Dovlecei	-	-	-	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	3.00	5.00	3.00	3.00	4.00	3.00
Gogoșari	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.00	45.00	40.00	-	-	-
Morcov timpuriu	4.00	4.50	4.00	4.00	4.00	4.00	6.00	6.00	6.00	6.00	7.00	6.00	5.00	5.00	5.00
Roșii de seră	12.00	20.00	14.00	12.00	14.00	13.00	10.00	15.00	10.00	10.00	18.00	14.00	4.00	5.00	5.00
Roșii de câmp	-	-	-	12.00	12.00	12.00	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Sfecla de masa timpurie	4.00	4.00	4.00	3.00	3.00	3.00	5.00	6.00	5.00	5.00	5.00	5.00	3.00	4.00	4.00
Usturoi	-	-	-	35.00	45.00	40.00	30.00	45.00	35.00	30.00	45.00	40.00	-	-	-
Varză timpurie	2.50	3.00	3.00	2.00	3.50	2.50	2.00	3.00	2.50	5.00	6.00	5.00	3.00	4.00	3.00
Varză conopidă	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.00	20.00	20.00	-	-	-
Vinete	8.00	9.00	9.00	7.00	7.00	7.00	8.00	9.00	8.00	10.00	10.00	10.00	7.00	8.00	8.00
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	23.00	24.00	23.00	-	-	-	25.00	25.00	25.00
Caise	-	-	-	-	-	-	7.00	8.00	7.00	8.00	10.00	10.00	-	-	-
Căpșune	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.00	35.00	35.00	-	-	-
Coacăză neagră	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.00	50.00	35.00	-	-	-
Coacăză roșie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-
Mere	-	-	-	-	-	-	8.00	12.00	10.00	6.00	10.00	8.00	5.00	5.00	5.00
Mere Golden	-	-	-	-	-	-	8.00	12.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Mere Idared	-	-	-	-	-	-	12.00	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Pepene galben (zemos)	11.00	18.00	15.00	11.00	12.00	11.00	9.00	10.00	9.00	10.00	12.00	10.00	8.00	9.00	8.00
Pepene verde (harbuz)	5.00	5.50	5.50	7.00	8.00	8.00	4.00	5.00	4.50	5.00	6.00	6.00	3.00	4.00	3.00
Pere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.00	10.00	10.00	-	-	-
Piersici	9.00	10.00	9.00	4.00	8.00	5.00	4.00	6.00	5.00	7.00	10.00	8.00	5.00	6.00	5.00
Prune	7.00	9.00	8.00	7.00	8.00	7.00	6.00	7.00	7.00	8.00	10.00	10.00	6.00	6.00	6.00
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.00	40.00	35.00	-	-	-
Zmeură	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-

SALARIUL MEDIU A CRESCUT PE HÂRTIE, DAR ESTE MAI MIC RAPORTAT LA PREȚURI

*Salariul mediu nominal brut a crescut în luna mai. Biroul Național de Statistică anunță o majorare a le-
fei cu 7,5% față de aceeași
perioadă din anul 2015,
până la 4863 de lei.*

În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit 4177 lei, cu o creștere de 3% față de aceeași lună a anului trecut. În sectorul real salariul mediu a fost de 5152 lei, cu 9,2% mai mare față de mai 2015. Împărțit pe domenii, cel mai mult a crescut salariul pentru angajații din comerțul cu ridicata – cu 17,2%, ajungând până la 4483 de lei, urmați de cei din domeniile activități de cazare și alimentație publică – până la 3420 de lei și din sfera informațiilor și comunicațiilor – cu majorare de

15,6% (până la 10 869 de lei), potrivit IPN.

Cel mai puțin a crescut salariul pentru persoanele care lucrează în domeniul agrementului, sănătății și învățământului – cu 0,5-2,5%, ajungând până la 3062 de lei, 4492 de lei și, respectiv, 3908 lei. Totodată, pentru angajații din domeniul industriei extractive

salariul a scăzut cu 2%, ajungând la 4445 de lei.

Indicele câștigului salarial real pentru luna mai 2016 față de luna mai 2015, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum, a fost de 99,6%, sau în scădere cu 0,4% față de nivelul anului trecut.

OLIMPICIILOR MOLDOVENI PLEACĂ ÎN BRAZILIA

Republica Moldova va fi reprezentantă la cea de-a 31-a ediție a Jocurilor Olimpice de vară de 21 de sportivi, care vor concura la 8 discipline: atletism, natație, canoe, taekwondo, lupte, haltere, judo și tir cu arcul.

Prim-ministrul Pavel Filip a înmănat drapelul de stat lotului național olimpic, care va reprezenta Republica Moldova la cea de-a 31-a ediție a Jocurilor Olimpice de vară, organizată în orașul Rio de Janeiro, Brazilia, în perioada 5 – 21 august, potrivit Biroului comunicare și relații cu presa al Guvernului.

Premierul i-a îndemnat pe sportivii moldoveni să dea dovadă de perseverență și să reprezinte cu mândrie Republica Moldova, subliniind că misiunea pe care o au este o onoare, dar și o responsabilitate foarte mare. „Sînt sigur că ne veți reprezenta cu cinste la Jocurile Olimpice și veți depune absolut tot efortul pentru ca, prin rezultatele înregistrate, să provocați sentimentul de mîndrie antrenorilor și tuturor cetățenilor Republicii Moldova, care, la fel ca și mine, cred cu tărie în talentul dumneavoastră, cred cu tărie în succesele care vor fi înregistrate”, a menționat Pavel Filip.

Cu un mesaj de încurajare a venit și Ministrul Tineretului și Sportului, Victor Zubcu, care a specificat că autoritățile depun eforturile necesare pentru a susține sportul de performanță și a facilita participarea reprezentanților Republicii Moldova la cîte mai multe competiții internaționale. La rîndul său, Nicolae Juravschii, președintele Comitetului național olimpic și sportiv, a mulțumit Guvernului pentru suportul acordat sportivilor și Comitetului pentru buna organizare a activității și crearea condițiilor necesare pentru desfășurarea antrenamentelor.

La sfîrșitul întîlnirii, Premierul le-a

dorit sportivilor să înregistreze succese remarcabile, iar drapelul nostru să fie arborat la Rio de Janeiro cît mai des posibil. „Să știți că ne mîndrim cu dumneavoastră, indiferent de rezultatele care vor fi înregistrate la această olimpiadă, pentru că sînteți cei mai buni pentru noi și sînteți, de fapt, mîndria Republicii Moldova”, a conchis șeful Executivului.

Sportivii prezenți la eveniment au dat asigurări că vor face tot posibilul ca să înregistreze rezultate bune și să revină în țară cu medalii și locuri de cinste. „Vom depune tot efortul ca să reprezentăm țara noastră la cel mai înalt nivel”, a accentuat Nicolae Ceban, portdrapelul Republicii Moldova la această ediție a Jocurilor Olimpice.

Reamintim că, în luna mai, Cabinetul de miniștri a aprobat o hotărîre prin care campionii olimpici vor fi premiați cu cîte 3 milioane de lei fiecare, medaliații cu argint vor fi răsplătiți cu cîte 2,6 milioane lei, în timp ce deținătorii medaliei de bronz vor primi cîte 2 milioane de lei. Sportivii care se vor clasa pe pozițiile IV – VIII, vor fi premiați cu sume de bani cuprinse între 200 mii și 400 mii lei fiecare.

OFERTE COMERCIALE Perioada 15 - 25 iulie 2016

OFERTE

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Vând grâu alimentară din roada anului 2016		10 t	Nisporeni; Telefon: 026446023; Mobil: 026446023
Vând grâu alimentară		15 t	Nisporeni; Telefon: 026446023; Mobil: 026446023
Vând orz		10 t	Nisporeni; Telefon: 026446023; Mobil: 026446023
Vând grâu alimentară		20 t	Nisporeni. Boldurești; Mobil: 60732054; 060732054
Vând grâu alimentară		35 t	s.ȘiȘcani; r-n Nisporeni; Telefon: 069651130; Mobil: 069651130
Vând grâu alimentară		10 t	Nisporeni; Telefon: 079575117; Mobil: ; Email: farima_vitalie@iayoo.com
Comercializez grau		100 t	s.Baimaclia; Telefon: 027343214; Email: ionsi-bov56@mail.ru
Comercializez produse agricole		10 t	s.Baimaclia; Telefon: 027343292; Email: sacali@mail.md
Comercializez țărățe		5 t	s.Baimaclia; Telefon: 027343292; Email: sacali@mail.md
Comercializez orz		50 t	s.Baimaclia, r.Cantemir; Telefon: 027346119; Email: mchiriac@mail.md
Comercializez piersici		5 t	s.Ciuetu, r.Cantemir; Mobil: 069594713; Email: eudochia65@mail.ru
Comercializez piersici		6 t	r.Cantemir, s.Ciuetu; Mobil: 069594713; Email: dalla50@mail.ru
Comercializez piersici		3 t	s.Ciuetu; Telefon: 029892420; Mobil: 067303546; Email: leu23@mail.ru
Comercializez piersici		11 t	s.Ciuetu; Telefon: 029892575; Email: andoni.andrei@mail.ru
Comercializez persici		4 t	com.Ciuetu; Telefon: 029892478; Email: g.hanganu@mail.ru
Comercializez piersici		7 t	s.Ciuetu, r.Cantemir; Mobil: 067601303; Email: oltnicolae@mail.ru
Comercializez piersici		10 t	s.Ciuetu, r.Cantemir; Telefon: 029892575; Mobil: ; Email: tudorand@yahoo.com
Răsadă de căpșună	5 MDL		Telefon: 022-58-31-15; Mobil: 069519501
Vând animale de rasă Saanen	200 €	142 l	Costiujeni 53; Telefon: 068167368; Mobil: 068167368; Email: eliseiolesea1987@mail.ru
Miez de migdale	200 MDL	1 000 t	r-nul Hîncești; Telefon: 060028844; Mobil: 069321614; Email: sinogaci1989@mail.ru
Comercializam soie		30 t	Email: liudabadarau@mail.ru
Vinete	12 000 MDL	4 t	Mobil: +37369357289; Email: strungarubs@mail.md
Pepene galben	12 000 MDL	3 t	Mobil: +37369357289; Email: strungarubs@mail.md
Grâu alimentară 23% glutenă, 90% IDC	4 000 MDL	200 t	s. Frăsinești, r-ul Ungheni; Telefon: +37323645449; Mobil: +37369246057; Email: iancui@gmail.com

CERERI

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Cumpăr Grâu 1.90,2.30,Orz 1.80,2.20,Mazăre 4.50,5.20, Rapiță numai prin transfer 6.90. prețurile sunt pe sudul moldovei		25 t	Chisinau; Telefon: 068901339; Mobil: 068901339; Email: lazari.valera@mail.ru
Cumpărăm Grâu și Orz		100 t	Telefon: +373068200355; Mobil: +373069607373; Email: ciupacvladimir@mail.md

Mai multe informații găsiți pe **www.agravista.md**
Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține
www.agravista.md

SE VINDE

AUTOMOBIL

Marca **HONDA CRV 4X4**, anul 2003
Volumul motorului 2 000 cm³, benzină
PREȚ ÎNȚĂL – 6 500 € (negociabil)
Tel: (+373) **68882214**

AUTOMOBIL

Marca **CHEVROLET CRUZE**, anul 2011
Volumul motorului 1 600 cm³, benzină
Parcurs – 128 000 km
PREȚ ÎNȚĂL – 5 700 € (negociabil)
Tel: (+373) **68882214**

AUTOMOBIL

Marca **FORD EXPLORER**, anul 2011
Volumul motorului 4 000 cm³, benzină
Parcurs – 195 000 km
PREȚ ÎNȚĂL – 2 800 € (negociabil)
Tel: (+373) **68882214**

ABONAREA
2016**DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE**

ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI?

**DORIȚI SĂ LUATĂ PREȚ BUN
PE PRODUCȚIA CRESCUTĂ CU MULTĂ MUNCĂ?**Index de abonare:
PM 21948**Abonați-Vă la ziarul****AGRO**
media
inform

ȘI VEȚI PRIMI:

ABONAMENTE LA ZIARUL AGROMEDIAINFORM
POT FI PERFECTATE ÎN TOATE OFICIILE POȘTALE

- ✓ informații despre prețuri pe diferite piețe agricole din țară;
- ✓ cereri și oferte de producție agroalimentară;
- ✓ recomandări ale specialiștilor în agricultură despre:

**TOATE ACESTE
LA UN PREȚ
REZONABIL
DE NUMAI**

154 de lei

**PENTRU
UN ABONAMENT
ANUAL**

- creșterea legumelor în seră și câmp deschis,
- îngrijirea livezilor și viilor,
- creșterea animalelor,
- idei de afaceri profitabile argumentate economic.

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
14	42	84	126	154

* august vacanță

FURNIZORUL Nr.1

DE TEHNICA AGRICOLA COMPACTA

TRACTOARE
PENTRU
VIE / LIVADA / SERA

**MINI
TRACTOARE**

UTILAJE
AGRICOLE

DIFERITE MODELE**DUPA
PUTERE****DUPA
NECESITATI**

OZONTEH
PROFESSIONAL TRACTORS

**LA NOI STRĂSENI
GASEȘTI**
WWW.TRACTOARE.MD

0698 98 123 /// 0698 98 987 /// 0698 98 800